Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 10 ноябрь, 1972 йил, жума | № 264 (15.435). | Баҳоси 2 тийин.

Хўжаобод районидаги «Ленинград» колхозининг деҳқонлари ҳосилдан бўшаган майдонларни пешмапеш шудгор қилишга киришдилар. Суратда: шу колхозда келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрланмоқда.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

ОКТЯБРЬ БАЙРОҒИ

Улуғ Октябримиз эллик беш ёшга тўлди. Бу муҳлат, тарихан қисқа бўлса-да, ўз моҳияти ва салмоғи билан инсоният оламида мислсиз инқилобий ўзгаришлар яратди. Ватанимиз халқларини янги, гўзал коммунистик дунёга юзлантирди, буюк дўстлик оиласи — Советлар Иттифоқини барқарор этиб, минг йиллик энг дадил орзуларга ҳаёт бағишлади. Октябрь инсоннинг номини, қадрини, ҳақ-ҳуқуқини, меҳнатини баланд кўтарди, унинг олижаноб идеалларини амалга оширди, инсонни ўз тақдирининг чинакам хўжайини даражасига юксалтирди, унга қанот, парвоз бахш этди. У дунё меҳнат аҳлига озодлик ва истиқболнинг нурли йўлини кўрсатди.

Шу важдан ҳам совет халқи ва тараққийпарвар инсоният Октябрни ҳар йили энг табаррук, энг улуғ сана сифатида чексиз ифтиҳор билан байрам қилади. Буюк Ленин ва Коммунистик партия ижоди бўлган Октябрь эндиликда жаҳоннинг муқаррар тақдирига айланди.

Бу йилги байрам СССРнинг ярим асрлик олтин тўйи йилида ўтди. Октябрь самараси ва тантанаси бўлган Советлар диёри мўътабар байрамни меҳнат ғалабалари билан қарши олди. КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини, шонли тўққизинчи беш йиллик режаларини шижоат ва фидойилик билан ҳаётга татбиқ этаётган халқимиз қаҳрамонона ишлари билан Ватанимиз қудратини тинимсиз оширмоқда ва Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғояларининг ҳаётбахш кучини янги-янги ижодий зафарлар билан намоён этмоқда.

Совет Ўзбекистони эришган ва эришаётган оламшумул ютуқ ва ғалабаларнинг барчаси ҳам Улуғ Октябрь ёғдуси билан нурланган. Баркамол ва бахтиёр республиканинг ҳамма улуғвор ишлари — саноати, қишлоқ хўжалиги, фан-техника ва маданияти равнақидаги ҳар бир босқич шундан далолат беради. Етук, коммунистик эътиқодли, изланувчан ва бунёдкор кишиларимизнинг кундалик фаолияти, дўстлик ва қардошлик оиласида абадий бахт топган янги инсоннинг эркин ҳаёти шундан далолат беради.

Улуғ айём арафасида аҳдига вафодор пахтакорларимиз 4 миллион 350 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмонини кўтариб, она-Ватанга йиллик план ошириб бажарилгани ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Ҳадемай қуёшли республикамиз меҳнат аҳли социалистик мажбуриятни ҳам бажариши аниқ. Бу — мислсиз ҳўр меҳнат, матонат ва мардлик самараси бўлади. Бу — чексиз ватанпарварлик, интернационал бурч намунаси. Бу — шунчалик планни ёки мажбуриятни адо этиш ҳисси эмас, балки Коммунистик партия ва Октябрь ғояларига бениҳоя садоқатнинг ёрқин бир тимсоли. Бу йилги пахта фронти минглаб янги-янги меҳнат баҳодирларини майдонга чиқарган экан, бу интилиш замирида миллионларнинг озод меҳнати, граждынлик шижоати мужассамланган.

Бу мислсиз меҳнат жангида биз пахта жабҳасининг ажойиб жонкуярлари Турсуной Охунова, Манноп Жалолов, Жавод Кўчиев, Шоймардон Қудратов, Ҳафиз Полвонов, Аҳмаджон Валиев, Абдусаттор Қурбонов, Шамсиқамар Тўхтаева, Тўланбой Дадажонов каби минглаб дала гвардиячилари номини алоҳида фахр билан тилга оламиз. Бу азаматлар табиат инжикликларини мардонавор енгиб, техника қудратига таяниб, энг муҳими, ўз граждынлик ва интернационал бурчларини чуқур англаб, катта ютуқларга эришдилар. Улар ўз тақдирининг хўжайини, ўз бахтининг ижодкори ва умум ишининг фидойилари сифатида озод инсон ва озод меҳнат қандай қудратга эга эканлигини амалда намойиш қилдилар. Альбина Девятова, Буолма Жўраева, Анастасия Чудная, Муҳтарам Ғаффорова, Любовь Ли каби шонли аёлларимиз номи эса зафар салномаларига битилди. Бу кишиларнинг барчаси — Коммунистик партия ва Улуғ Октябрь шарофати билан улғайган, униб-ўсган, камолотга эришган янги дунё одамларидир.

Ҳаётимиз қаҳрамонликларга тўла. Бепоён Ватаннинг қайси қисмида бўлманг, буюк ижод ва юксалиш тўлқинини кўрасиз. Шаҳарлар қураётган, ернинг жавоҳир сандиқларини халқимизга хизмат қилдираётган, ГЭСлар қуёшини ёндираётган юз минглаб баҳодирлар, жасоратли ишчилар синфи, илму фан алломалари, само лочинлари — турли касб эгалари меҳнатидан барпо бўлган моддий ва маънавий бойликлар манзараси сизни мафтун этади.

Шонли Октябрь байрами ва СССР олтин тўйи шарафига социалистик мусобақани авж олдирган совет кишилари катта, ёрқин мақсадлар билан яшамоқда ва ишламоқда. Улар чўлларни чаманга айлантирмоқда, эл бойлигига бойлик қўшмоқда. Ўзбек диёрининг «оқ олтин» тоғлари, Қозоғистоннинг миллиард пудли ғалла хирмони, Тюменнинг чексиз нефть уммони, Братск ва Красноярск, Норак ва Тўхтағул каби нур масканлари, Россия ва Украина индустрияси, Кавказ ва Болтиқ бўйи хазиналари ана шу ватандошларимиз қўли, қалби ва ақлининг мўъжизаларидир.

Бутун совет халқи, тараққийпарвар инсоният Улуғ Октябрнинг 55 йиллик байрамини зўр шодиёна билан нишонлади. Бу байрам партия билан халқимизнинг метиндай бирлигини, улуғ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи оиласига уюшган совет халқларининг қардошларча буюк дўстлигини жаҳонга яна бир намойиш этди.

Кремлдаги Съездлар саройида улуғ байрам шарафига ўтказилган қабул маросимида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқ сўзлаб, шуни таъкидладики, «халқимизнинг кўнгли чоғ ва шод, Совет кишилари ўзининг улуғ байрамини катта ғалабалар билан кутиб олдилар. Бу ғалабалар КПСС XXIV съезди белгилаб берган социал иқтисодий ўзгаришларнинг улуғвор программаси муваффақиятли амалга оширилаётганлигини яққол кўрсатади».

Бизнинг океандек улкан, қуёшдек ҳароратли, метиндай мустаҳкам, кўзгудек тиниқ қардошлигимиз, дўстлигимиз сарчашмаларида буюк инсон — Ленин сиймоси қад кўтариб туради. СССР халқларининг бутун камолоти, барча зафарлари, олам ҳавас қилгулик оға-инилиги улуғ доҳий номи билан, у бунёд қилган доно Коммунистик партия ва Октябрь номи билан чамбарчас боғлиқдир.

Мана шу абадий дўстлигимиз улуғ Октябрь давронида тамомила янгича мазмун касб этиб, янги қирралар, янги фазилатлар билан бойиди. Бизнинг дўстлигимиз — Иттифоқимиз буюк ижтимоий қурилишлар тўлқинида, инқилоб шуълаларида шаффофланиб, Улуғ Ватан уруши анъаналарида янада чиниқиб, ҳозирги ҳаётимизнинг барча жабҳаларида мўъжизалар яратмоқда, муҳташам коммунизм биносини қуришга хизмат этмоқда.

СССР 50 ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

КАРТОШКАДАН МЎЛ ҲОСИЛ

ЗОМИН, 9 ноябрь. (ЎзТАГ). Улуғ Октябрь байрами кунларида Зомин районининг картошкакорлари далада меҳнат вахтасида бўлдилар. Ҳозир улар бутун майдоннинг картошкасини кавлаб олиб, давлатга сотиш планини барвақт бажардилар. Бу йил хўжаликлар етиштирган ҳосил чакки бўлмади. «Қизил чорвадор» совхозининг деҳқонлари айниқса яхши меҳнат қилиб, гектар бошига 15 тоннадан картошка олдилар.

Келаси йили райондаги картошказорлар бир ярим баравар кўпаяди.

ТРАКТОРЛАР ДАЛАДА

ФАРҒОНА, 9 ноябрь. (ЎзТАГ). Область колхоз ва совхозларининг далаларини яна моторлар гулдуроси тутиб кетди. Механизаторлар келаси йил ҳосили учун шудгор қила бошладилар. Шу кунларда Риштон районидаги «Коммунизм» колхозининг механизаторлари ер шудгорлашда зарбдор меҳнат қиляптилар. Тракторчилардан Эргаш Ёқубов, Турғун Сулаймонов ҳар сменада икки норма иш бажаряптилар.

Ленинград, Бағдод ва Ўзбекистон районларининг хўжаликлари ер шудгорлашни уюшқоқлик билан бошладилар. Ер ҳайдаш билан бир пайтда минерал ўғит ва органик ўғит ҳам солиб кетилмоқда.

Бу йил Фарғона область колхоз ва совхозлари келгуси йил ҳосили учун 137 минг гектар чамаси ерни шудгор қилиши керак.

«КАПИТАЛ»НИНГ УЧИНЧИ ТОМИ НАШР ЭТИЛДИ

«Ўзбекистон» нашриёти Улуғ Октябрнинг 55 йиллигига ажойиб совға тайёрлади: нашриёт К. Маркснинг асари «Капитал»нинг учинчи томини нашр этди.

«Капитал» КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг филиали — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти томонидан ўзбек тилига таржима қилинди.

(ЎзТАГ).

Пахтачиликда механизация истиқболлари

МАШИНАЛАР КАТТА ЙЎЛДА

Турсуной ОХУНОВА,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Инсон ҳаётида унутилмас воқеалар кўп бўлади. Менинг хотирамда қолган воқеаларнинг деярли ҳаммаси пахтачиликда техника тараққиёти масалалари билан боғлиқдир. 1953 йилни яхши эслайман. Ўша йили бутун мавсум давомида машинада 20 тонна пахта терган эдим. 1972 йил мавсумини ҳам хотирамдан чиқармайман, бир кунда машинада 30 тонна пахта тердим. Кўрдингизми, юбилей йилининг бир кунлик иш унуми 1953 йилнинг бутун мавсумидагидан бир ярим баравар юқори бўлди.

Сабаби нима? Олим-конструкторларимиз машинанинг асл деҳқонбопини яратиб бердилар. «Ўзбекистон» терим машинасига жаҳонда бирорта машина тенг келолмайди. Одамларда техникага ихлос ошди, машиналар деҳқончилик, хусусан пахтачиликнинг таркибий қисмига айланди. Ерга чигит қадашдан тортиб, кўсакларни очилтиришгача бўлган ишларнинг ҳаммаси машина теримини кўзлаб бажариляпти. Механизатор кадрларнинг малакаси ошди, улар ҳар қандай шароитда ҳам машиналарда кўп ва тоза пахта териш устаси бўлиб қолдилар.

Инсоннинг қўлидан келмайдиган иш йўқ. Лекин бир ишга қўл уриш учун қунт, чидам, тадбиркорлик керак, қийинчиликлар, машаққатларга бардошкор бўлмоқ лозим. Мен ҳам машина ўриндиғига ўтирган дастлабки кезларимда кўп қийналдим, машаққат чекдим. Аммо иккиланмадим, йўлимдан қайтмадим. Нишонга олган чўққига чиқмоқ учун фан-техника ютуқлари, илғорлар тажрибасига таяндим. Бугун меҳнатим мевасини кўриб қувонаман, деҳқонлар меҳнатини енгиллатишга қўшган ҳиссам билан фахрланаман. Мени жаҳонга танитган партия, совет ташкилотлари, олим-конструкторларимиз, улар яратган ажойиб терим машиналари бўлди.

Мен ҳамма маркадаги терим машиналарини бошқариб кўрдим. Улар йилдан-йилга мукаммаллашиб бормоқда. «ХТ-1,2» машинасини яратишда иштирок этганим учун менга Ленин мукофоти лауреати унвони берилди. 1967 йилда шу машинада 200 тоннадан зиёд пахта тердим.

Пахтачиликда ҳамма нарса ўзгаряпти, шунга мосланган янги машиналар яратиляпти. Илгариги «СХМ-48», «СХМ-48М» ёки бошқа машиналарни олиб кўрайлик. Бу машиналарнинг теримни тезлатишда жуда катта роли бўлди. Лекин нуқсонлари ҳам йўқ эмас эди. Масалан, кўринишда баҳайбат, карта бошида тез айлана олмайди. Шпинделлар остидаги резинкага кесак урилиб, лой ёпишиб қоларди. Натижада шпинделлар тебраниб пахтани тўкиб кетарди. Ричаглари ноқулай ўрнатилган, рули қаттиқ эди. Қисмларини мойлаш анча қийинлигидан кўп вақт бекор туриб қолишга тўғри келарди.

Бу нуқсонларни олимларимиз, конструкторларимизга айтдик. Улар механизаторларнинг таклифига қулоқ солди. «Ўзбекистон» маркали машина яратиб берди. Шуни айтиш керакки, бу машина анча мукаммал ишланган.

«Ўзбекистон» машинасининг хислатлари нимада? Асл хотин-қизларбоп машина. Ихчам, пайкал бошида осон айланади, рулни бошқаришга кўп меҳнат сарфланмайди. Мотори кучли. Иш унуми юқори, бирданига тўрт қатордаги пахтани териб кетади, ерга деярли тўкмайди. Бункерни ағдариш осон ва қулай. 1972 йилда механизаторларимиз 2 миллион тонна пахтани машиналарда териб, мисли кўрилмаган ғалабага эришдилар. Бунда барча маркадаги машиналар, хусусан «Ўзбекистон» машинаси ҳал қилувчи роль ўйнаганини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак.

Ҳар тўкисда бир нуқсон бўлади деганларидек, «Ўзбекистон» машинасининг ҳам жузъий камчиликлари борлигини айтиб ўтмоқчиман. Мотори тез қизиб кетади. Совутиш системаси яхши ишламайди. Биринчи ва иккинчи шпинделлар яхши совуса ҳам, кейингилари яхши совумайди. Пахтани қамраб оладиган счеткалари мустаҳкам эмас, тез ейилиб кетади. Вални қотиришга қўйилган шпонка ҳам шундай. Резинка колоткаларни маҳкамлаш керак. Бу нуқсонлардан қатъий назар «Ўзбекистон» машинаси пахтакор деҳқонларнинг чинакам мададкоридир. Биз юқоридаги нуқсонларни конструкторларга айтдик, улар зудлик билан бартараф этяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пахтачилик, хусусан теримни комплекс механизациялаш соҳасида катта тадбирларни амалга оширяпти. Механизация ҳақида гап борганда фақат ер ҳайдаш ёки чопиқ тракторлари, пахта териш машиналаринигина назарда тутиш нотўғри бўлур эди. Олимларимиз, конструкторларимиз яратган кўсак узиш, кўрак чувиш агрегатлари, тележкалар, тўкилган пахтани терадиган механизмлар ва бошқа кўплаб техника воситалари борки, уларнинг ҳаммаси деҳқонларнинг меҳнатини енгиллатяпти, оғирини енгил, узоғини яқин қиляпти. Ўзбекистон партия ташкилоти катта майдонларнинг пахтасини қўл кучи ишлатмасдан териб олиш масаласини кун тартибига қўйди. Бунга ҳам эришамиз, албатта.

Мен бошчилик қилаётган бригаданинг пахта майдони 83 гектар. Юбилей йилида ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта хирмони кўтардик. Бу машинанинг шарофати! Ялпи пахта миқдорини бултургидан 110 тонна кўпайтирдик. Ўзим 392 тонна дурдона тердим. Машина бўлмаганда бундай муваффақиятга эришиш қийин эди. Машинага таянганлигимиз туфайли бригадамизнинг умумий, аъзоларимизнинг шахсий даромади ортяпти. Масалан, сувчимиз Раҳим ака Матқобуловнинг ойлик маоши 200 сўмдан ошди. Механизаторимиз Сервер Бекиров ҳар ойда ундан бир ярим баравар кўп иш ҳақи оляпти. Уч йилдан буён йил охирига келиб ҳисоб-китоб қилинганда аъзоларимизнинг бир сўм асосий иш ҳақига уч сўмдан қўшимча пул бериляпти. Бу ҳам машиналар шарофатидир.

Республикамизда машиналар катта йўлга чиқиб олди, алп қадамлар билан олға бораверади. Пахтачиликда янада улкан ғалабаларга эришмоқ учун бир қатор тадбирларни амалга оширмоғимиз керак. Жумладан, ҳар бир хўжаликда машиналарнинг тўла комплекти бўлсин, уларнинг юқори унум билан ишлаши таъминлансин. Катта маблағ ҳисобига харид қилинган машина ва механизмлар автотрактор паркларида қантарилиб ётмасин, қишлоқ хўжалик ишларида тўла қувват билан ишлатилсин.

Кадр танлаш, тарбиялаш, уларни ўқитиш, малакасини оширишга, хусусан хотин-қизлардан механизатор кадрлар етиштиришга алоҳида аҳамият бериш керак. Шу мақсадда ҳар бир колхоз ва совхозда, «Ўзсельхозтехника»нинг район бирлашмалари қошида мактаблар, курслар очиш керак. Ҳар бир хонадондан камида биттаиккита механизатор тайёрлаш масаласини кун тартибига қўйиш вақти келди.

Устозлар ўзларига муносиб шогирдлар етиштирсин. Ҳар биримиз ҳар йили беш-олти кишини шогирдликка ўргатсак, механизаторлар сафи янада кенгаяди ва мустаҳкамланади.

4.550 МИНГ ТОННА УЧУН

Узбекистон ССР областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 9 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалиги планига нисбатан процент ҳисобида)

Областлар	Бир кунда	Мавсум бошидан	Шу жумладан машина терими: Бир кунда	Шу жумладан машина терими: Мавсум бошидан
ҚАШҚАДАРЁ	0,36	128,32	0,47	104,71
СИРДАРЁ	0,20	123,15	0,03	124,79
АНДИЖОН	0,25	111,23	0,19	133,67
НАМАНГАН	0,14	109,27	0,22	167,11
ТОШКЕНТ	0,15	107,28	0,09	109,64
ФАРҒОНА	0,39	101,28	0,30	109,00
Сурхондарё	0,59	94,55	0,51	84,01
Бухоро	0,35	91,34	0,17	77,59
Самарқанд	0,72	86,42	0,32	88,48
Хоразм	0,67	81,60	1,01	74,44
ҚҚ АССР	0,68	76,76	0,52	72,44
Республика бўйича:	0,40	100,84	0,32	106,07
Шу жумладан ингичка толали пахта				
ҚАШҚАДАРЁ	0,47	117,70		
Сурхондарё	0,97	83,03		
Бухоро	0,70	81,07		
Республика бўйича:	0,86	96,20		

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 9 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти.

Тошкент	59,7	27,5
Сирдарё	29,2	10,8
Фарғона	7,0	5,1
Наманган	18,3	12,7
Андижон	8,5	4,4
Самарқанд	27,2	11,3
Бухоро	6,0	3,3
Қашқадарё	3,3	2,5
Сурхондарё	3,1	2,2
Хоразм	3,4	28,6
ҚҚ АССР	4,9	10,5
Республика бўйича:	170,5	9,9

ТЕЗ ВА СОЗ ҚУРАЙЛИК!

Пудрат ишлари плани умумий ҳажмининг 1972 йил январь — октябрь ойларида бажарилиши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(Узбекистон ССРнинг қурилиш министрликлари бўйича)

Биринчи стун — министрликлар ва бош бошқармалар, иккинчи стун — январь—октябрь ойлари қурилиш планининг бажарилиш проценти; учинчи стун — 1972 йил январь—октябрида 1971 йил январь—октябрига нисбатан процент хисобида

Автомобиль йўлларини қуриш ва улардан фойдаланиш министрлиги	129	108
Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	122	119
Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	106	110
Сув иншоотлари қурилиши бош бошқармаси	103	121
Колхозлар қурилиши бош бошқармаси	103	109
Главсредазирсовхозстрой (Узбекистон ССР территорияси бўйича)	103	119
Қишлоқ қурилиши министрлиги	100,3	109
Тошкент шаҳар қурилиши бош бошқармаси	97	105
Қурилиш министрлиги	92	104

Умуман республикада январь—октябрь ойларида 1971 йилнинг январь—октябрь ойларига нисбатан 12 процент кўп капитал маблағ ўзлаштирилди, 15 процент кўп қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

БИР БИТИМГА ЭРИШИЛДИ

ГДР билан ГФРнинг БМТга яқин орада қабул қилиниши муносабати билан тўрттала томоннинг ҳуқуқлари ва масъулияти тўғрисидаги масала юзасидан СССР, Буюк Британия, АҚШ ва Франция вакиллари шу йил 23 октябрдан 5 ноябргача Ғарбий Берлинда фикрлашиб олдилар.

Эришилган келишувга мувофиқ, бугун Москва, Лондон, Вашингтон ва Парижда эълон қилинаётган қуйидаги баёнот ишлаб чиқилди.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ, БУЮК БРИТАНИЯ ВА ШИМОЛИЙ ИРЛАНДИЯ ҚЎШМА ҚИРОЛЛИГИ, АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИ ВА ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТЛАРИНИНГ

БАЁНОТИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, Буюк Британия ва Шимолий Ирландия Қўшма Қироллиги Америка Қўшма Штатлари ва Франция Республикаси ҳукуматлари ўз элчилари орқали иттифоқчилар контроль кенгашининг собиқ қароргоҳида бир неча учрашув ўтказиб, Германия Демократик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлиш тўғрисида ариза берганларида, шу аризаларни қўллаб-қувватлаш тўғрисида келишиб олдилар ва шу муносабат билан бу аъзолик тўрт давлатнинг ҳуқуқларига ва масъулиятига, шунингдек бунга тааллуқли тўрт томонлама тегишли битимларга, қарорларга ва практикага асло дахл қилмаслиги лозимлигини таъкидлайдилар. (ТАСС).

БУГУН — СОВЕТ МИЛИЦИЯСИ КУНИ

СОДИҚ ПОСБОНЛАР

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонгандан сўнг Совет ҳукумати ишчи милициясининг қуролли отрядларини тузди. Унинг зиммасига оғир ва масъулиятли вазифа — революция ғалабаларини мустаҳкамлаш, гражданларнинг қадр-қиммати ва ҳуқуқини жиноятчилардан сақлаш юкланди.

Гражданлар урушининг энг оғир шароитида милиция органлари омманинг ёрдамига таяниб савдогарчиликка, ўғирликка, безориликка, текинхўрларга қарши аёвсиз кураш очди. Совет милициясининг революция ишига содиқлиги туфайли Совет ҳокимиятининг дастлабки энг оғир кунларида катта сиёсий вазифа ҳал этилди — ёш Совет ҳукумати мамлакатимизда мустаҳкам тартибни ўрната олишга қодирлиги намойиш қилинди.

Совет милицияси тарихи Совет ҳокимияти тарихидан ажралмасдир. Унинг саҳифасида шонли воқеалар кўп. Минглаб милиция ходимлари халққа хизмат қилишнинг ажойиб намуналарини кўрсатганлар. Милиция ходимларидан ташкил топган махсус отрядлар Петроград остоналарида контрреволюцияга қарши қаҳрамонона курашдилар. Кронштадтда бўлган қўзғолонни бостиришда зўр мардлик ва матонат кўрсатдилар. Уларнинг кўплари ўша даврдаги энг олий мукофот — Қизил Байроқ орденига сазовор бўлдилар.

Ўзбекистон милицияси тарихи ҳам шонли саҳифаларга бой. Улар ВЧК отрядлари ва Қизил Армия бўлинмалари билан елкама-елка туриб босмачилик ҳаракатига қарши муваффақиятли кураш олиб бордилар. Шарқда Совет ҳокимияти учун курашда қаҳрамонона ҳалок бўлган жасур милиционерларнинг номи халқимиз хотирасида ҳамон сақланмоқда. Милиция бошлиғи Қўчқоров ана шулар жумласидандир. Наманган область, Норин шаҳридаги парк унинг номи билан аталган. Бухоро, Самарқанд, Қорақалпоғистонда ҳам ана шундай қаҳрамонлар бор.

Совет милицияси ўзининг бугунги байрамини коммунизм қурувчиларининг олдинги сафида кутиб олмоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрлиги туфайли совет милицияси катта тараққиёт йўлини босиб ўтди. Ана шу давр ичида унинг структураси такомиллашди. Техника билан қуролланиш даражаси ўсди. Милиция ходимларининг профессионал маҳорати ошди. Меҳнаткашлар билан, жамоат-ташкилотлари билан алоқаси мустаҳкамланди ва кенгайди.

Республикамиз милицияси ҳам йилдан-йилга мустаҳкамланмоқда ва такомиллашмоқда. Ички ишлар органлари, биринчи галда милиция органлари шундай ҳуқуқларга ва воситаларга эгаки, бу Коммунистик партиянинг социалистик қонунчиликка қатъий риоя қилинишини таъминлаш, жиноятчиликка қарши кескин кураш олиб бориш, унинг келиб чиқиш сабабларини тугатиш тўғрисидаги программ талабларини амалга ошириш имконини беради.

Шунинг учун партия ва ҳукуматимиз ижтимоий муносабатларни янада такомиллаштириш, социалистик демократия ва давлатни тараққий эттириш, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш бўйича чоралар кўрар экан, маъмурий органлар, шу жумладан милиция органлари фаолиятини яхшилаш тўғрисида ҳам мунтазам ғамхўрлик қилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати ёрдамида кейинги йилларда милиция органлари ишини ташкил этиш ва бошқариш даражаси яхшиланди. Жамоат тартибини сақлаш, жиноятларнинг олдини олиш ва унинг келиб чиқиши сабабларини аниқлашнинг янги форма ва методлари ўзлаштирилди.

Жиноятлар ўз вақтида очилаётганлиги, жамоат тартибини бузиш ҳоллари камаётганлиги милиция фаолияти янада жонланаётганлигини кўрсатади. Бунга милиция хизматида янги усул — йўлларда патрулларнинг туриши, қисм навбатчиларининг ишини ташкил этиш натижасида эришилаётир.

Патрул хизматини қайта ташкил этиш якунланди. Милиция патруллари жамоат тартибини сақлаш бўйича барча комплекс вазифаларни бажармоқдалар.

Милиция олдида турган асосий вазифалардан бири — ҳар бир жиноий ишнинг очилишига, ҳар бир жиноятчини жавобгарликка тортишга эришишдир. Милициянинг барча хизмат турларининг мақсади ана шу вазифани ҳал этишга қаратилган. Жиноятларни очишда асосий оғирлик жиноий қидирув аппарати зиммасига, БХСС, қидирув, оператив-техника бўлинмалари зиммасига тушади. Улар ҳозир юксак малакали мутахассислар, тажрибали ходимлар билан мустаҳкамланган. Ходимлар ўз маҳоратларини ошириш, илғор иш методлари ва формаларидан фойдаланиш учун, ишда фан ва техника ютуқларини қўллаш учун тинмай меҳнат қилмоқдалар. Буларнинг ҳаммаси жиноятларнинг олдини олишга ва жиноятлар содир бўлган тақдирда уни ўз вақтида очишга ёрдам беради.

Кўпгина ходимларимиз ўз ишларининг устаси бўлиб қолганлар. Милиция подполковниги В. Шиманский, милиция майори Г. Афонкин, милиция старший лейтенанти С. Голустьян, милиция подполковниги Р. Қосимов, милиция полковниги Ш. Успанов, милиция лейтенанти Ф. Раҳимов, милиция старший лейтенанти П. Клеблеев ва З. Муйдиновларни республикамиз жамоатчилиги яхши билади. Уларнинг меҳнати ва бой тажрибаси туфайли бу йил инкассаторлар, «Учқун» фирмаси, Тошкент шаҳар алоқа бўлимлари экспедиторларига қилинган қароқчиларча ҳужум ва бошқа хавфли жиноятлар очиб ташланди.

Бу йил милиция органлари фаолияти жиноятларни очиш бўйича янги фойдали иш методлари билан бойиди. Дастлаб республикамизда, кейинчалик бошқа шаҳарларда махсус бўлинмалар — сайёр милиция группалари ташкил этилди. Улар аҳоли пунктларининг маълум қисмларида хизмат қилиш билан бирга, ички ишлар органларининг навбатчи қисмлари билан доимий алоқа ўрнатганлар. Шунинг учун ҳам улар жиноят содир бўлган ёки юз бериши мумкин бўлган жойга зудлик билан етиб кела оладилар. Ҳар бир группага махсус автомобиль берилган. Унга радиостанция ўрнатилган. Автомашина экипажи ички ишлар органларининг навбатчи қисмларидан кўрсатма олиши биланоқ жиноятни ўз вақтида очиш ёки жамоат тартибини бузган шахсни қўлга тушириш пайига тушади.

Сайёр милиция группаларининг ишига гражданлар томонидан тушаётган сигналлар катта ёрдам бермоқда.

Сайёр милиция группалари составида хизмат қилаётган ходимлар томонидан Андижон, Тошкент, Олмалиқ шаҳарларида бўлган баъзи жиноий ишлар дарҳол очилди. Чунончи, республикамиз пойтахти Куйбишев райони территориясида «Волга» автомашинаси ҳайдаб кетилган эди. Жиноятчилар бир неча минут ичида қўлга туширилди. Машинани ҳайдаб кетиб қолганлари тўғрисида сайёр милиция группаси экипажининг командири милиция младший лейтенанти Кашубинга хабар қилинган эди. Милиция группаси ўз секторида ушбу маркадаги автомашиналарни кузатишни кучайтирди ва ўғирланган автомобилни топди. Жиноятчиларни жиноят устида қўлга туширди.

Социалистик мулкни талон-торож қилувчиларга қарши кураш олиб боришда ҳам янги муваффақиятларга эришилмоқда. Ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилиб, жиноят қилувчиларни фош этиш мақсадида халқ хўжалигининг турли соҳаларидаги корхоналар фаолиятини иқтисодий таҳлил қилишнинг илмий методидан унумли фойдаланилмоқда. Порахўрлик ва савдогарчиликка қарши кураш йилдан-йилга кучаймоқда. Республикамиздан ташқарига сабзавот, ҳўл мева олиб бориб сотаётган кишилар қўлга туширилди. Савдо, матлубот кооперацияси, автотранспорт корхоналари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ташкилотларида порахўрлик фош этилди.

Милиция ходимлари бундан буён ҳам халқнинг юксак ишончини оқлаш, социалистик демократия самараларини жиноий хатти-ҳаракатлардан ўз постида хушёр туриб сақлаш учун бутун куч ва имкониятларни сафарбар этади.

Ҳ. ЯҲЁЕВ,
Ўзбекистон ССР ички ишлар министри

ЮҚОРИДАГИ суратда Ҳамза район ижроия комитети ички ишлар бўлимининг илғор ходимлари (пастдан) Т. Бойқобилов, Ф. Исломов, С. Мазитов, А. Самадов, Б. Нурмуҳамедов, А. Ҳолиқов ва Ш. Тошхўжаев ўртоқлар тасвирланган. Тошкент шаҳар давлат автоинспекциясининг йўл назорати инспекторлари ҳам ўз бурчларини сидқидилдан ўтамоқдалар. Пастдаги суратда (чапдан): автоинспекторлар милиция старшиналари Қосим Шодмонов, Содиқ Қосимов ва взвод командири лейтенант Комил Аҳмаджонов.

И. Глауберзон фотолари.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

ФАКТЛАР ТАСДИҚЛАНДИ

Колхозимизда чорвачиликни ривожлантиришга эътибор берилмаяпти. Моллардан кам маҳсулот олинмоқда. Давлатга гўшт, сут ва бошқа хил чорвачилик маҳсулотлари топшириш планларининг бажарилиши хавф остида қолмоқда. Қишловга тайёргарлик талабга жавоб бермайди.

Хатирчи районидаги Калинин номли колхоз аъзолари редакцияга юборган хатда шулар кўрсатилганди. Район ижроия комитетидан олинган жавобда айтилишича, райижроком қишлоқ хўжалик бошқармаси мутахассислари иштирокида колхозда чорвачиликнинг аҳволини текширган. Хатда келтирилган фактлар тасдиқланган. Текшириш натижаси колхоз правлениеси ва партия комитетининг кенгайтирилган мажлисида муҳокама қилинган. Ўз вазифаларига масъулиятсизлик билан қараганликлари учун колхоз бош зоотехниги Абдуллаев, ферма мудирлари Норқобилов ва Қувондиқовлар қаттиқ огоҳлантирилган.

Чорвачиликни юксалтириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, давлатга гўшт ва сут сотиш планларини, олинган мажбуриятларни тўла-тўкис бажариш, чорва қишловига намунали тайёргарлик кўриш ҳамда уни уюшқоқлик билан ўтказиш тадбирлари белгиланган.

«ҒИЛДИРАКЛИ СИРЕНА»

Бебош машина ҳайдовчилари қаттиқ товуш чиқариб сигнал бераётганликлари шаҳарда шовқиннинг кучайишига сабаб бўляпти. Газетамизнинг шу йил 24 августдаги сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада шулар ҳақида ёзилган эди.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги Давлат автоинспекцияси бошқармасидан бундай жавоб олинди: Мақола юзасидан текшириш ўтказилди. Ҳақиқатан ҳам машиналарнинг товуш чиқариб сигнал бериш ҳоллари содир бўлаётгани тўғри. Тошкент шаҳар Советн ижроия комитети ички ишлар бошқармаси давлат автоинспекцияси бўлими шаҳарда осойишталикни сақлаш, товуш чиқариб сигнал бериш йўли билан белгиланган қоидани бузишнинг олдини олиш чораларини кўрмоқда. Кейинги даврда ўзбошимчалик қилган 200 дан ортиқ машина ҳайдовчиси автотранспортни бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилди.

Газета мақоласи муносабати билан товуш чиқариб сигнал бериш орқали қоидани бузиш ҳоллари бошқа шаҳарларда ҳам юз бераётганини ҳисобга олиб, республикадаги давлат автоинспекцияси бўлимларига раҳбар органларнинг автотранспорт шовқинига қарши кураш тўғрисидаги фармойишларини қатъият билан амалга ошириш ҳақида кўрсатма берилди.

ИШЧИ МАКТУБЛАРИ

ИШЧИЗОДАЛАР

Редакциямизга Тошкентдаги Чкалов номли самолётсозлик заводининг ветеран ишчиси Олимжон ака Ҳошимовдан хат келди. Унда самолётсоз ишчи Ҳошимов ишчи синфининг энг яхши анъаналаридан бири бўлган — ўринбосар ишчизодалар тайёрлаш ва корхоналаримизда ишчи сулолаларини тағин ҳам кўпайтириш ҳақида ёзибди. Назаримизда бу мактубда ёш ишчилар ўртасидаги қўнимсизликни тугатиш, ишчилар синфининг муносиб ворисларини тайёрлашда ота-оналар, мактаб, корхона ва жамоатчиликнинг роли ҳақида кўпгина қимматли фикрлар айтилган. Шунинг учун ҳам биз бу хатни кўпчилик эътиборига ҳавола этаётирмиз. Хатда кўтарилган масалалар юзасидан фикр-мулоҳазаларингизни кутамиз.

Олимжон ҲОШИМОВ,
Чкалов номли Тошкент самолётсозлик заводининг ишчиси

Қадрли редакция! Ҳар нарсага бир нарса сабаб бўлади, деганларича бор. Менинг ҳам сизларга мактуб ёзишимга бир воқеа сабабчи бўлди. Шу муносабат билан ўзимни қизиқтирган ва кўпчиликнинг дилидаги масалалар тўғрисида ўртоқлашмоқчиман.

...Бир шогирдим бор эди. (Унинг номини келтириб ўтирмайман). Ўзи чаққон, топширилган ишга жон дилидан киришиб кетувчи, катта-кичик билан тезда тил топишадиган серғайрат йигит эди. Биринчи маош олган куннинг эртасига авзойи айниб, кайфияти бузилиб ишга келди. Устма-уст чекар, қўли ишга бормасди. Сабабини сўрадим. Аввал айтмади, юрагини очмади. Баҳоналари узуқ-юлуқ чиқди. Виждонан қийналди чоғи охири бор гапни тўкиб солди.

— Сиздан сиримни яширолмайман, Олимжон ака, — деди у. — Биламан, сиз менинг бугунги қилиғимдан ранжияпсиз, лекин иложим қанча... Устоз, менга қилган насиҳат ва ўгитларингиз учун раҳмат. Менга иш ўргатаман деб кўп азият чекдингиз, кўп вақт сарфладингиз. Мени одам бўлсин дедингиз. Меҳрибон устозсиз, жонкуяр маслаҳатгўйсиз. Сиздан ёмонлик кўрганим йўқ. Қани эди, сиздек пири-бадавлат ишчи бўлиб юрсам. Дўппимни осмонга отардим. Лекин... Биласизми, биринчи маош олган куним 10-синфни бирга битирган ўртоқларим билан учрашиб қолдим. Давра қурдик. Улардан бири магазинда, иккинчиси ошхонада, учинчиси поезд проводниги бўлиб ишга кирган экан. Бири тилла тиш қўйдиргани, иккинчиси аллақачон мотоцикл сотиб олганини айтиб мақтанди, учинчиси эса ҳали ёш бўлишига қарамасдан уйланибди. Улар мендан қанча маош олаётганимни сўрашганда, айтишга тилим бормади. Ҳали шогирдлигимни айтдим. Роса мендан кулишди. «Топган ишингни қара-ю, яна самолётсоз бўлмоқчимисан» деб масхара қилишди. Бир танишимиз иш топиб келибди. Ойим-адамлар ҳам рози бўлишди. Маоши баракали эмиш. Унча-мунча томиб ҳам турармиш. Мен ўша ошхонага ишга кирадиган бўлдим...

Йигитнинг бу сўзларидан ўйланиб қолдим. Тўғриси менга алам қилди, аччиғим чиқди. Лекин ўзимни босдим. Ўз тақдирига, келажа- [illegible]

[illegible] рида ҳунар ўрганиш ўрнига, кўпроқ маош чиқадиган ёғли ерларда ишлаш пайига тушадилар. Тўғри йўлдан адашадилар. Тўғрироғи бунга даставвал «мол-дунёга ўч, ҳамма нарсани пул билан ўлчайдиган» таниш-билишлари, ошна-оғайнилари сабабчи бўлади. Бунинг охири вой эканлигини ҳатто ҳаёлларига ҳам келтиришмайди. Пировардида эса пушаймон бўлишади.

Сир эмас, яширадиган жойи йўқ, сўнгги йилларда ҳардам хаёл ёшлар анчагина кўзга ташланиб қоляпти. Завод-фабрикаларда, корхоналарда, колхоз-совхозларда ҳалол меҳнат қилишдан кўра, ўзларини енгил-елпи ишга, уларнинг тили билан айтганда «машаққати оз, даромади кўп» юмушга ураётган ёшлар анча-мунча топилади. Район ва областлардан ўқишга кираман деб шаҳарларга йўл олаётган кўпчилик ёшлар ўқишга киролмагач, ўз қишлоқларига қайтишдан ор қилиб, шаҳарда қолишади. Улар бир муддат кун ўтказиш ниятида заводга ёки қурилиш ташкилотларига иш сўраб боришади. Ишнинг қийинлигини, касб-ҳунар ўрганишнинг ўзига хос мушкулликлари борлиғини ҳис этгач, «бу иш менга мос эмас экан, маоши оз, машаққати кўп экан» қабилидаги баҳоналарни рўкач қилиб ишдан бўшаш ҳақида ариза ёзишади. На ўқишни, на юмушни эплай олмай, дардисар бўлиб юришади. Хўш, бунга сабаб нима? Илдизи қаерда? Ёшлар беқарорлигининг олдини олиш, уларга касб-ҳунар ўргатиш омиллари нимада? Мен ана шулар ҳақида фикр юритмоқчиман.

Эндиликда кўп миллионли ишчилар синфи сафига кўплаб ёшлар келиб қўшилмоқда. Техника-билим юртларининг ўзи ҳар йили минг-минглаб мутахассис ёшларни ва турли хил ҳунар эгаларини етиштириб беряпти. Малакали ишчиларга бўлган талаб йилдан-йилга ортиб бормоқда. Бу нимани кўрсатади? Халқ хўжалигининг барча тармоқлари фан-техника юксалиши билан тобора техникалашиб боряпти. Ишлаб чиқариш жараёнлари автоматлаштирилмоқда ва механизациялаштирилмоқда. Автоматларни ва механизмларни ишлатадиган қўли гул малакали ишчилар керак. Аммо, шундай бир пайтда корхоналарда ёш ишчилар қўнимсизлиги муҳим масала бўлиб қолаётир. Тошкент самолётсозлик, қишлоқ хўжа- [illegible]

[illegible] йирик корхоналар маъмуриятлари, партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ёш ишчилар қўнимсизлигига барҳам бериш, ёшлар билан ишлашга тааллуқли тадбирларни ишлаб чиқишди. Бу ўзининг яхши самараларини беряпти. Лекин юқоридаги илғор корхоналарнинг ёшлар билан ишлаш борасидаги илғор тажрибалари кенг ёйилмаяпти.

Ҳали эсимда. Илгарилари «устазодалар» номи билан аталадиган касб-ҳунар сулолалари бўларди. Ҳар бир уста ҳунарини, касбини ўз фарзандларига қолдиришга ҳаракат қиларди, хоҳ ишда, хоҳ уйда бўлмасин ўз ҳунарининг сир-асрорларини ўргатарди. Ёшнинг қўлидан иш келадиган бўлгач, маҳалла-кўй йиғилишида кекса ҳунарманд ўз шогирдига қўл берарди. Қўл олган ҳунар эгасигина мустақил ишлаши, шогирд тутиши мумкин бўларди. Бу авлоддан-авлодга ўтиб келаётган одат. Уларни ҳамма устазодалар деб ҳурматини жойига қўяди. Бухоролик машҳур ўймакор уста Ширин Муродов, қўқонлик ёғоч ўймакори Қодир Ҳайдаров, ганч ўймакори Маҳмуд Усмонов, таниқли бинокор Ҳожи ота Қосимовлар ана шундай устазода авлодларидан. Бундай устазодаларни кўплаб санаш мумкин.

Ишчилар синфи Улуғ Октябрь туфайли ҳукмрон ва уддабурон синф бўлиб қолди. Ишчи — қудратли саноатимизнинг суянган тоғи. Завод-фабрикаларимизнинг ҳақиқий хўжайинлари. Ота касби ишчи бўлган кишилар орамизда кўп. Агар таъбир жоиз бўлса, Улуғ Октябрь туфайли юзага келган бундай сулолаларни «ишчизодалар» деб атасак бўлади. Ота касб — улуғ касб. Бобоси ва отаси касбининг бардан тутган ишчизодалар ҳамиша бахт-саодат, камоли-эҳтиромга сазовор бўлаверади. Бундай сулолалар тағин ҳам кўпаяверади.

Мақтанчоқлик эмас. Ақлимни танибманки, ишчиман. Отам деҳқон эди. Улуғ Ватан урушигача ҳам самолётсозлик заводида, урушдан кейин ҳам шу ерда йиғувчи-клёпальщик бўлиб ишлаб келяпман. Бунга ҳам қарийб 35 йил бўляпти. Деҳқон деҳқончиликсиз турол- [illegible]

[illegible] қилишди. Ҳасанжон кўнгилчанлиги билан тез орада кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлди. Кекса коммунистлар маслаҳати билан у КПСС аъзолигига кандидат бўлди. Комсомол-ёшлар бригадасига бошлиқ этиб тайинланди. Ҳасан бошлиқ бригада ишчилари «КПСС XXIV съезди номли коллектив» деган фахрий номни олиш ташаббусини бошлаб берди. Бу ташаббус Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети томонидан қизғин маъқулланди. Кечагина, мактаб партасида ўтирган, қўлидан ҳеч иш келмайдиган, ҳаёт ва бахт ҳақида ҳаёлий тасаввурларга эга бўлган йигитча фахрли ишчилар синфининг аъзоси бўлгач, тезда униб ўсди. Халқ тилига тушди. Унинг номи, у раҳбарлик қилган коллектив бутун республикага маълум бўлди.

Ҳасан билан Ҳусан ҳозир ҳарбий хизмат муддатини ўташяпти. Ҳасан КПСС аъзолигига, Ҳусан эса кандидатликка қабул қилинибди. Яхши хизмат қилгандан бўлса керак, яқинда улар хизмат қилаётган ҳарбий қисм командирлари ойиси билан менинг номимга раҳматнома йўллашибди. Бошимиз осмонга етди. Ҳа, Ҳасан ва Ҳусанжонларни фақат биз эмас, аввало уларни ўқитувчилари, қадрдон-дўст биродарлари, корхона ишчилари, яхши одамлар ҳам тарбиялашган. Уларга ҳам катта раҳмат!..

Яқинда кутилмаган воқеа рўй берди. Хатимнинг бошида бир ёш шогирдимнинг кўпроқ пул топишга учганлигини айтувдим. Шу йигит заводга қайтиб келди. Кечирим сўраб, яна ишга олинишини илтимос қилди. «Мен тушунмаган эканман. Маслаҳатингизга кирмай, номаъқулчилик қилибман. Янглишган эканман. Дилим тортмаган ишда омадим келмади. Бирим икки бўлмади. Иш ўрганиш ўрнига бошим ғурбатдан чиқмади. Ҳар куни дакки эшитавериб, таъзиримни едим...», деди ўпкаси тўлиб. Ота-онаси ҳам у билан бирга келишган экан. Улар ҳам ўғилларини заводга қайтиб ишга олинишини ўтиниб сўрашди...

Мен савдода, ошхоналарда пассажир поездларида ишлаётганларни камситмоқчи эмасман. Бу соҳаларда ҳалол ишлаб, обрў-эътибор топган одамлар кўп. Гап, ҳар ким ўзи танлаган, орзу қилган ишни, ҳунарни меҳр ва эътиқод билан эгаллашда қолган. Бизнинг заводимизда ишчилик касбини шарафлаётган, бобосидан отаси, отасидан ўғли касб ўрганиб бир корхонада, бир цехда тер тўкиб ишлаётган ишчилар оилалари талайгина. Таниқли комплектловчи, кекса ишчи Обиджон ака Ҳакимовнинг беш ўғли ўзи билан бир корхонада ишлаётганига барча ҳавас қилади. Ленин орденли фрезерчи Иван Басамец ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, участка мастери Леонид Требухинларнинг заводда ишлаётган сулолаларини бутун коллективимиз ҳурмат билан тилга олади.

Ота касбини эгаллаш, ота изидан бориш ҳар бир фарзанд учун фахрли ва шарафли бир [illegible]

ТОШКЕНТ [illegible] заводининг ишчилари Улуғ Октябрнинг 55 йиллигини меҳнатда юқори кўрсаткичлар билан кутиб олдилар. [illegible]

Ж. Тўраев ва М. Нуриддинов фотолари.

УРУҒЛИКДА ҲИКМАТ КЎП

ТАРАДДУД

Хива бедаси ва Амударё бўйларида етиштириладиган қовуннинг довруғи азвалдан машҳур. Эътироф қилиш керакки, бир неча йиллар мобайнида областда беда ва полизчилик секинлик билан ривожланди. Эндиликда эса бу тармоқларни ҳам пахтачилик сингари жадал юксалтириш—давр талаби бўлиб қолди.

Бедачилик ва полизчиликни ривожлантириш мақсадини кўзлаб бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Шу йилнинг бошида Гурлан районида «Октябрь 50 йиллиги» совхози ташкил этилганлиги—ана шу тадбирлардан биридир.

Совхоз беда, сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштиради, ана шу экинлардан уруғлик тайёрлаб беради, яъни, у уруғчилик хўжалиги ҳисобланади. Бу йил совхоз 520 гектар майдонга экин экди. Янги ўзлаштирилган ерларда ҳам ҳосил баракали бўлди.

Шундай қилиб, 100 гектар ерда беда, 80 гектар майдонда сабзавот, 125 гектар ерда қовун етиштирилди. Қолган майдонларга озуқабоп экинлар экилди. Ҳосилдорлик ҳам чакки эмас. Ҳар гектар ердан 120 центнердан қовун йиғиб олинди, давлатга 500 тонна қовун сотилди. Сабзавот тайёрлаш планларининг кўпчилик турлари ошириб бажарилди. Уруғлик тайёрлаш топшириқлари адо этилди.

Хўжаликларни сараланган беда уруғи билан таъминлаш алмашлаб экишни жорий этишда муҳим роль ўйнайди. Совхозда бедани ўриш, қуритиш ва янчиш ўз вақтида ўтказилди. Ҳар гектаридан уч центнердан, жами — 30 тонна беда уруғи етиштирилди. Давлатга 15 тонна кондицияли уруғлик топширилди. Совхоз етиштирган беда уруғи уруғчилик инспекцияси лабораториясида текширилганида, аъло нав эканлиги қайд қилинди. Айниқса Сафарбой Раҳимов бошлиқ бригада сифатли беда уруғи етиштиришда пешқадамликни эгаллади.

— Асл деҳқон уруғнинг сарасини танлайди. Чунки, куздаги хирмоннинг баракаси уруғликнинг сифатига кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади. Шу боисдан, биз уруғлик етиштиришга унумдор ерларни ажратиб, экинни агротехника талаблари асосида парвариш қилдик, аъло нав беда ва қовун уруғлари етиштирдик, дейди совхоз агрономи Қурбонбой Ўринов.

Агроном айтганидек,—уруғликда ҳикмат кўп. Гурландаги уруғчилик хўжалиги ишига муваффақиятлар тилаймиз.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«Совет Ўзбекистони» йўлланмаси билан

БАРАКА САРЧАШМАЛАРИДА

Тоғлар узоқдан чиройли кўринади, дейдилар. Гарчанд умр сойдай елиб ўтса ҳам, унга оғир кураш йўлларидан, эгалланган катта марралардан синчков назар ташланса, унинг ҳар бир қирраси олмос поралари каби порлаб, бутун вужудингни, руҳий оламингни ишғол қилиб олар экан.

«Фарғона» совхозининг директори Собиржон Сиддиқов етти йил бурун худди шу ердан отнинг сағридай сип-силлиқ мана шу тўрт томони қибла чўлга, табиатнинг эҳсонларидан бенасиб қолган мана шу яйдоқ далага хаёлан боқиб турган эди. На сув бор эди, на йўл. На симёғоч бор эди, на қўрғон.

«Агар тақдирда фақат шу чўл ёзилган бўлса, бундай пешанани қирмочдай қириб ташлайман, — деган эди Собиржон ичида. — Иккисидан бири: ё уни одам қиламан, ё Сиддиқ деҳқоннинг боласи деган номимни ўчириб юбораман».

Собиржон ҳозир ҳам худди шу ердан собиқ чўлнинг рафторига, кечки шафақларда зардай товланиб ётган боғларига, оқи оқ, қизили қизил бўлиб турган дала манзараларига разм солиб турибди. Совет воқелиги чўлга бир норастанинг умридай қисқа муддатда шу қадар жиддий таҳрир киритади, деб ким ўйловди ўшанда. Қани энди бир мўйқалам бўлса-ю, унинг янги тарзини бутун жозибаси билан тантанали чизиб берса!

Меҳнат чўлни батамом ўзгартирди. Боғларда булбуллар чақ-чақ сайрайдиган, қўшиқчи сувларга қалдирғочлар эркин тўш урадиган бўлиб қолди. Лекин инсон табиатнинг ҳамма асовликларини бирданига тугата олгани йўқ. «Фарғона» совхозининг 8700 гектар хат-ҳужжатлаб берилган ери бор. Шундан 6000 гектари пахтазор, 1500 гектари бедапоя. Совхоз аҳли олти минг гектарнинг ҳар гектаридан 19 центнердан хирмон кўтараман деб, оғзига сўз олган эди. Мард майдонда билинар деганлари шу бўлса керак, совхоз 26 октябрдаёқ планини ўринлади. Ойнинг одоғида эса 25 центнерлик мажбуриятини ҳам дўндирворди.

«Фарғона»ликларнинг умумий мажбуриятлари катта: 15 минг тонна пахта, 6 минг тонна сабзавот-полиз, 4,5 минг тонна беда уруғи, 100 тонна олма, 50 тонна узум. Улар чўл шароитида биринчи йил қурт боқишиб, пилла планини 400 процентдан оширворишди. Совхознинг бош бухгалтери ялпи даромадни хомаки чўтга солиб кўрса, 10 миллион сўмга етар экан.

Бу рақамлар республика статистиклари учун дарёдан томчи, холос. Лекин «Голодностепстрой» шароитида рекорд. Агар рақамларнинг тили бўлганда, улар совхоз пахтакорларининг ланж баҳордаги қаттиқ ташвиши-ю, мурғак ғўза тепасидаги сўнгсиз ҳаяжонларини, нафаслари билан иситиб, терлари билан суғориб, оддий бир чўпни қуёш боласига айлантиришдек қунтларини, хуллас, чўлни чиллак ўйнаб эмас, балки ҳаётни чуқур тадқиқ этиб енгиш маҳоратларини ҳеч қанақа бежамаларсиз, бор ҳолича ҳикоя қилиб берган бўларди.

Бир йигит қирқ йилда бунёд бўлар экан. Бу анча эскириб қолган гап. Бунга яна Собиржоннинг ўзини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Ёши нари-бериси билан қирқ иккиларда. Лекин у ўттиз ёшларида Балиқчидаги «Ўзбекистон» колхозида бош агрономлик қилган кезлариёқ ҳақиқий йигит бўлиб расмийлашган, орзусиз яшашдан ҳам азоброқ нарса бўлмаслигини Андижоннинг кифти ер искамаган бобо-деҳқонларидан уқиб олган эди.

«Қушга парқу керак, одамга орзу, — дейди Собиржон ака.— Орзули дунёга келгандан кейин орзу билан яшаш, курашиш, ишлаш, ўқиш керак. Йўқса, одамнинг оламдан кўзи очиқ ўтади. Жилла бўлмаса, ўзимни олинг. Балиқчида бош агроном эдим, қўлимда дипломим бор, ишим соз эди. Аммо, бошдаги дўппини бир айлантириб кўрсам, жонни койитмай туриб орзуларим ушалмайдиганга ўхшади. Раисга ариза тутқазиб „Одам юрса оёғи, қуш учса қаноти куядиган» чўлга жўнадим. Шўр бўлса ҳам майли, ернинг қуввати юзида, бир кетмон жойда бўлади деб, қўриқ очдик, яхши ният билан уруғ сочдик. Юртга қўшилиб кам бўлмадим. Дарвоқе, нега энди аспирантурада ўқияпсиз, дейсизми? Қизиқ савол. Ўзларингиздан қоладиган гап йўқ, чўл пахта майдонигина эмас, илмий лаборатория ҳамдир. Унга деҳқон билан олимнинг омухтаси керак. Биридан тажриба, иккинчисидан билим қўшилиб, олгани олтин бўлади».

Шу гапнинг устига уч киши келиб қолди. Улар Собиржоннинг айни тенг-тўшлари Оқолтин район партия комитетининг биринчи секретари Турсун Абролов билан райижроком раиси Эргаш Абдуматов эдилар. Йўлдошлари Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг проректори Аҳмаджон Сайдаметов эди.

— Собиржон, катта ҳашарга проректорнинг ўзларини ҳам сийлов қилиб олиб келдик, қайси эгатга тушсинлар? — сўради райком секретари.

— Оғизларига ош, — деди директор — Талабалар проректорга иш қолдиришаётгани йўқ. Совхознинг йигирма беш фоиз пахтасини қоплаб-соплаб беришди. Пахтажонликлари учун минг раҳмат!

Гап ана шу мавзу атрофида айланди. Директор ён дафтарчасини тутди:

— Студентларнинг пахтаси уч минг тоннага яқинлаб қолди. Теримда пешқадамлик қилаётганлари — бўлажак табииётшунослар, физиклар, математиклар. Мазкур учта факультетга 1200 сўм пул мукофоти бердик. Совхознинг кўчма байроғи ҳам уларда. Талабалардан айниқса, Гулсара Фаёнова, Отахон Саъдуллаев, Акабой Деҳқонов, Исмат Оллаев, Барно Очиловалар совхоз теримчиларини ҳам доғда қолдиришяпти.

Директорнинг сўзларига илова: «Голодностепстрой»нинг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофоти айни шу институтда. Институт коллективи олий ўқув юртлариаро социалистик мусобақада ҳеч кимни ўзидан олдинга ўтказмай турибди. Бугина эмас, институт ўзи билан совхозга жуда катта маърифат олиб келди, шийпонларга радио ва телевизор ўрнатилди, деворий газеталар чиқарилди, ўн беш қардош республикага бағишлаб, ҳар бирига икки кундан меҳнат вахтаси эълон қилинди, халқлар дўстлиги шарафига викториналар, кечалар, вистакалар уюштирилди. Студентлардан махсус 51 механизатор тайёрланди. Улар ҳозир ҳам пайкалларда жавлон уришяпти. Институт ўқитувчилари — табиий география кафедраси олимлари эса совхознинг алмашлаб экиш картасини тузишяпти. Бу ишларнинг ҳаммасига институт партқомининг секретари Сафар Ўтанов бош-қош.

Матбуотда эълон қилинган расмий ахборотга кўра, республика пахта далаларида 27 мингдан ортиқ терим машинаси ишлади. Ана шу «зангори кема»лардан 160 таси «Фарғона» совхозида. Яқиндагина мана шу пўлат дастёрлар совхоз хирмонига бир кунда 100 тонна «оқ олтин» тўкди. Соврин олган механизаторлар Қудрат Тоғаев билан Алижон Ашуровлар. Ҳар бири ҳисобига 400 тонадан зиёд пахта ёзилган.

Гурунглашиб турган тўрт одамга яна уч одам келиб қўшилди. Булар бўлим бошқарувчилари Жумаш Назаров, Баҳром Раҳимов, Муҳтарам Охуновлар эди. Биринчиси — форишлик, иккинчиси — балиқчилик, учинчиси — қўқонлик. Жумаш билан Баҳром 28 центнердан, Муҳтарам 26 центнердан пахта топширишганлиги ҳақида директорга рапорт тутқаздилар.

Шафақ ҳаммаёқни қирмизи рангга бўяган, қуёш эртага ҳам сахийлик ваъда қилиб ботаётган эди. Қайдадир жанбул иси гуркиради. Одамнинг табиати равшан тортди.

Директор қўлидаги транзисторнинг тугмачасини босди. Бепоён чўл узра дилбар қўшиқ чиннидай жаранглаб кетди:

Чўллар чаман сочдилар
Ташлаб андуҳларини.
Жаранглатиб очдилар
Олтин сандиқларини.

Султон АКБАРИЙ,
А. АСЛИДДИНОВ,
Сирдарё область, Оқолтин райони.

Қашқадарё областининг Ҳисор тоғлари ён бағирларидаги лалмикор майдонларга кузги дон экиш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Бу йил 278 минг лалмикор ва 15 минг гектардан кўпроқ суғориладиган ерларга кузги буғдой экилади. Суратларда: (юқорида чапдан) Яккабоғ районидаги «Ленин учқуни» колхозининг раиси Қодир Эшбоев ва дончилик бригадасининг бошлиғи Абдужалил Ҳайитов доннинг «Безостая-1» навини кўздан кечирмоқдалар. Пастда эса бу йил гектаридан 45 центнердан шоли ҳосили етиштириб социалистик мажбуриятини ошириб бажарган Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг шоличилик бригадаси бошлиғи Талабек Жўрабеков

Р. Ҳамидов ва Қ. Розиқов фотолари (ЎзТАГ).

«ХЛОПКОВОДСТВО»
журналининг янги сони

Москвада нашр қилинадиган «Хлопководство» журналининг октябрь сони босмадан чиқди. Журнал А. М. Борисенконинг пахта-беда алмашлаб экилганда пахта ҳосилдорлигини кескин ошириш имкониятларини асослаб берган мақоласи билан очилади. «СССРнинг 50 йиллиги» рубрикаси остида Қозоғистон ва Озарбайжон республикаларининг Советлар мамлакатининг қардош оиласида эришган улкан муваффақиятлари ҳақида ҳикоя қилинади. Б. М. Шпольянский, Д. Н. Топалиди, Ю. И. Атаманов, С. Х. Абдуқосимов ўртоқларнинг мақоласи эса пахтачиликни, хусусан теримни механизациялаш проблемасига бағишланган.

Агроном Б. С. Сиддиқовнинг ер ҳайдаш тажрибаларига бағишланган мақоласи, нўхат, горчица етиштириш тажрибалари ҳақида ёзган сурхондарёлик М. Тожиев ва Х. Бойқобилов ўртоқларнинг мақолалари ҳам журналнинг шу сонидан жой олган. Шулар билан бир қаторда, журнал саҳифаларида АҚШда пахта етиштириш тажрибалари ҳақидаги мақолани ҳам ўқишингиз мумкин.

М. ЧЕРКАССКИЙ,
журнал редактори.

БАРКАМОЛ САНЪАТ

СССР 50 ЙИЛЛИГИГА

Совет санъати... Баъзан бу иборани, унинг замиридаги улкан маънони тўла англаб етмасимиздан туриб, тилга оламиз.

Инсоният юксак гуманистик моҳиятли совет санъати ва адабиётига етиб келгунига қадар қандай мушкул, машаққатли ва гўзал эстетик камолот йўлини босиб ўтди.

Икки муҳим вазият, чунончи, инсоният тарихий тараққиётидаги янги босқич — совет жамиятининг принциплари ва мамлакатимиздаги кўп миллатли маданиятнинг бойликлари унинг туғилишига имкон берди.

Совет санъати партиямиз миллий сиёсатининг ажойиб самарасидир.

Рангин товланувчи гилам ранг-баранг иплардан тўқилгани сингари совет санъати ҳам Ватанимиз халқлари маданиятининг миллий бўёқларини ўзида мужассамлаштирган.

КПСС Марказий Комитетининг СССР ташкил топганлигининг 50 йиллигига тайёргарликнинг бориши ҳақидаги қарорида халқларимиз ўртасидаги дўстликнинг янада мустаҳкамланишида совет маданиятининг роли яна бир марта таъкидланган эди.

СССР Ёзувчилар союзи ўзининг кўп қиррали фаолиятида интернационализм принципларига, халқларимизнинг метиндек мустаҳкам дўстлиги принципларига қатъий амал қилади.

Ўз бағрида 400 дан кўпроқ ёзувчиларни бирлаштирган бизнинг Ленинград ёзувчилари ташкилоти иттифоқдош республикаларнинг Ёзувчилар союзи билан мустаҳкам алоқа ўрнатган.

Бу алоқа конкрет нималарда намоён бўлаётир?

Ленинградлик ёзувчилар мамлакатимизнинг турли бурчакларига тез-тез сафарларга чиқиб туришибди. Ижодий сафарларимиз хилма-хил шаклларда амалга оширилмоқда. Жойларда Ленинград адабиёти декадалари ўтказилаётир. Ёки Ёзувчилар союзининг бадиий адабиётини тарғиб қилиш Бюроси ташаббуси билан ёзувчиларимиз алоҳида гуруҳлар ҳамда қардош республикаларга ташриф буюраётир. Бу сафарларимиз, биринчидан, ленинградлик қалам соҳиблари яратган энг яхши асарларни пропаганда қилишга имкон берса, иккинчидан улар ўзлари меҳмон бўлиб борган ўлкалардаги қайноқ ижодий меҳнат жараёнлари билан яқиндан танишмоқдалар. Ниҳоят, бу сафарлар энг муҳими, қардош адабиётларнинг ютуқларидан баҳраманд бўлиш, бадиий таржимонлик ишларини янада ривожлантириш, ёзувчиларимиз орасидаги шахсий, дўстона алоқаларни йўлга қўйиш ишига шароит яратмоқда.

Сўнгги йилларда биз Ленинградда украин, белорус, Латвия, Татаристон, Бошқирдистон, Доғистон, Карелия, Чечен-Ингуш, Коми ёзувчиларини қабул қилдик. Булар фақат тантанали вазиятларда ўтган учрашувларгина эмас, балки ўзаро адабий-ижодий ҳамкорликларимизни кучайтирувчи омиллар ҳам бўлди. Хурсандчилик билан қайд этиш керакки, бир қатор ленинградлик ёзувчилар қардош халқлар адабиётларига катта қизиқиш билан қарамоқдалар. Бу адабиётларнинг энг яхши намуналари таржимасига қўл урмоқдалар. Қардош совет халқлари ҳаёти билан танишув ёзувчиларимизга бой ижодий материал ҳам бераётир.

М. Дудин М. Карим ва Қ. Кулиев шеърлари таржимаси устида ҳалол тер тўкяпти. Яқиндагина у грузин шеъриятининг классиги Н. Бараташвили шеърларини илҳом билан рус тилига таржима қилди. Мана, ўн йилдирки, ёзувчи Л. Вайсенберг ижодида озарбайжон меҳнаткашларининг ҳаёти алоҳида ўрин эгаллайди. Унинг романлари, масалан, ўқувчилар орасида кенг тарқалган «Сингил» деб номланган асарида у озарбайжон хотин-қизларининг маънавий-ахлоқий, сиёсий ва маданий камолоти ҳақида ҳикоя қилади. Машҳур рус шоири А. Прокофьев украин ва белорус шеърияти намояндалари билан узвий ҳамкорлик ўрнатган эди. Шоир И. Михайлов ҳозирги кун туркман шоирлари ижодидан муттасил таржималар қилаётир. Айтмоқчи, Туркманистонга қилган сафари таассуротлари асосида у бир талай ажойиб шеърлар ҳам ёзди. Шоира Е. Вечтомова эса Волга бўйида яшовчи халқларнинг ижоди билан чуқур ҳамнафас. Шоира бу халқлар ижодидан таржималар қилиш билан чекланиб қолмасдан, Татаристон, Мари АССР шоирлари ижодиётини Ленинград журналлари орқали оммалаштириш соҳасида ҳам қизғин меҳнат қилмоқда. Таъкидлаб айтиш керакки, фақат шоирларгина эмас, балки ленинградлик бошқа ижодкорлар ҳам қардош ёзувчиларимиз асарларини рус ўқувчиларига етказишда кенг кўламда иш олиб бормоқдалар. Танқидчи Д. Молдавский анча пайтлардан буён Ўрта Осиё прозаси билан шуғулланиб келяпти. Унинг «Звезда» журналида босилган сўнгги мақолаларидан бири Шароф Рашидов ижодига бағишланган. Бу мақола тадқиқот объектининг чуқур ва атрофлича таҳлил этилганлиги билан ажралиб туради. Ленинград журналлари — «Звезда», «Нева», «Аврора», «Костер»ни варақлаб кўринг. Уларнинг деярли ҳар бир сонида ленинградлик адиблар томонидан таржима қилинган, қардош ёзувчиларнинг асарларини учратасиз.

Ленинградлик таржимонлар мактаби ўзининг улкан анъаналарига эга ва биз ўз таржимонлик фаолиятимизни фақат эстетик ҳодиса сифатида эмас, балки, айни пайтда, совет халқлари қўлга киритган бебаҳо маънавий бойликларни тарғиб қилишдек сиёсий аҳамиятга эга иш деб биламиз.

Биз айниқса Ленинградга қўшни бўлган республикалар — Болтиқбўйи республикалари ва Карелия АССР билан самарали ҳамкорлик ўрнатганмиз. Карелиялик ёзувчилар билан муносабатларимиз жуда қалин. Ҳар йили ё Петрозаводскда ёки Ленинградда Карелия АССР Ёзувчилар союзи правлениеси ва Ленинград Ёзувчилар ташкилотининг кенгайтирилган қўшма иш планини тузиб, муҳокама қиламиз ва шундан кейин бу планнинг бажарилиши устидан ўзаро ҳамкорликда назорат олиб борамиз.

Мен ленинградлик ёзувчилар фаолиятининг амалий томонларига тўхталдим. Чунки кўп миллатли Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллиги нишонланадиган мана шу йилда ижодий ҳамкорлик ишларимизни янада кенгроқ кўламларда рўёбга чиқармоқчимиз.

Олег ШЕСТИНСКИЙ,
СССР ва РСФСР Ёзувчилари союзи правлениеларининг секретари, Ленинград Ёзувчилар ташкилотининг биринчи секретари.

ДЎСТЛАР ҲУЗУРИДА

С. СЛАВОВ,
болгар журналисти.

Самолётдан Тошкент заминига тушишим биланоқ бўйчан, қорачадан келган кишига кўзим тушди. Негадир у кўзимга иссиқ кўринарди. Қаерда кўрган эканман деб обдон ўйладим. Ахир, Совет Иттифоқида биринчи бор бўлишим бўлса... Ҳа, ёдимга тушди. Дастлабки совет қисмлари қишлоғимизга 1944 йили бизни фашизмдан ҳалос қилгани кириб келганида худди шундай одамни кўргандим. Ўшанда мен ёш бола эдим. Олдинига русча гапирди. Кейин туркчага яқин тилда сўзлади. Болгарияда турклар ҳам яшайдида. Ўшанда қишлоғимизнинг кексаю-ёши — ҳамма бир зумда тўпланиб, умумий тил топган эдик.

Совет Иттифоқидан келган бу халоскоримиз колхозлар ҳақида, СССР тўғрисида, Ленин ҳақида, урушдан кейин тинч қурилиш йиллари, бахтли турмуш бўлиши ҳақида ҳикоя қилиб берганди. Ўша одамнинг Тошкентдан эканлиги ёдимда қолганди. Урушгача райком секретари бўлиб ишлаган экан. Ҳозир бу мард инсон қаерда экан? Халоскор оға! Балки Ўзбекистон бўйлаб сафаримда сизни учратарман, балки ўша уруш йилларида дайди ўқнинг қурбони бўлгандирсиз? Лекин барибир, сизнинг азиз сиймонгизни ҳеч қачон унутолмайман. Гарчи сизни кўролмасам-да, ҳамшаҳарларингизни, юртдошларингизни кўриб, улар билан дўстона мулоқатда бўлиб, худди сиз билан яна дийдор кўришгандай ҳис этаман ўзимни.

...Улуғ Октябрь байрами арафасида Тошкент кўчаларини айландим, бири-биридан гўзал хиёбонларда бўлдим. Жуда кўп кекса ва ёш одамларни учратдим. Байрам арафаси кайфияти тошкентликларнинг руҳиятига ҳам кўчган. Ҳамма шод-хуррам. Бир нуроний мўйсафиднинг таниши билан сўзлашаётгани гувоҳи бўлдим. Туркчани биламан-да, уларнинг суҳбатини бемалол тушундим. Айниқса, мўйсафиднинг «Эртага байрамимиз. Шунга набираларимга атаб совға-салом олаётирман», деган сўзлари менга жуда таъсир қилиб кетди. Октябрь қуёши, Ленин зиёси, революция ёғдуси ҳатто мана шу мўйсафиднинг ҳам қалбидан чуқур жой олиб, бу байрамни ўз байрами деб ҳисоблаётгани кимни ҳам тўлқинлантирмайди дейсиз! Бу сўзлар Сиз, совет кишиларига шунчаки оддий бўлиб туюлиши мумкин, лекин четдан қараган кишига жуда кучли таъсир қилади.

Шу муносабат билан ватандошим Егон Ервин Кишнинг бундан чамаси қирқ йиллар аввал Ўзбекистон ҳақида ёзган репортажлари ёдимга тушиб кетди. Тўрт девор ичида чўриликка маҳкум бўлган хотин-қизлар Совет ҳокимияти йиллари мобайнида ижтимоий ҳаётда фаол қатнашиб, улар орасидан машҳур кишилар етишиб чиққанини ёзган эди у. Мана шу репортажларни ўқиганимда ўз тақдирини ўз қўли билан яратаётган ана шу кишиларни бир кўриш истаги туғилган эди. Мана, ниҳоят ниятимга етдим.

Одатда, бирор шаҳарда бўлганингда энг диққатга сазовор жойларни кўрсатишади. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги нишонланган йили қуриб битказилиб, ишга туширилган кошонада бўлишни Софиядаёқ ният қилиб қўйган эдим. Доҳий номидаги Марказий музейнинг Тошкент филиали биноси ҳақиқатан ҳам совет архитектурасининг буюк ютуғидир. Қурувчилар бутун меҳрлари билан ишлаганликлари кўриниб турибди. Музейга кираверишда Лениннинг ҳайкали яққол кўзга ташланади. Бу ерда ўзбек ва рус тилларида ёзиб қўйилганидек ҳақиқатан ҳам «Лениннинг порлоқ генийси инсониятнинг коммунизм сари йўлини ёритиб турибди». Сал нарироқда деҳқон ва зиёлининг Ленин йўлидан бораётганини акс эттирувчи сурат турибди. Ҳозирги кунда бутун совет халқи, социализм мамлакатларининг меҳнаткашлари бу йўлдан бормоқда.

Музей экспонатларини ҳаяжонланиб томоша қилдим. Чунки уларда буюк инсоннинг ҳаёти ва жўшқин революцион фаолияти жуда яхши ҳикоя қилиб берилган. Мана, Ульяновнинг гимназияда ўқиб юрган пайтлари. Унинг онаси қаттиқ изтиробда. Чунки ўғли Александр чор жандармлари қўлида ҳалок бўлган. Ёш Лениннинг шу дамда нималарни ўйлаётганини яққол билиб олиш мумкин. «Биз бошқа йўлдан борамиз» деган қарорга ўша пайтда келганини билиб олиш қийин эмас. У биргина акасининг ўлими учун эмас, балки бутун инсониятнинг бахт-саодати учун, инсониятнинг порлоқ келажаги учун ўзини курашга бағишлади.

Россия учун ғоят қийин дамларда Лениннинг ташкилотчилик фаолиятини айтмайсизми. Буларнинг ҳаммаси сиз, ўзбек газетхонларига яхши маълум. Лекин Лениннинг халқаро коммунистик ҳаракат олдидаги, III Коммунистик Интернационални тузишдаги бебаҳо хизматлари ҳақида тўхталмай ўтолмайман. Алоҳида жойда Болгария Коммунистик партиясининг асосчиларидан Д. Благоев, Г. Димитров, В. Коларовнинг доҳий билан бирга III Интернационални ташкил этиш борасидаги ишлари кўрсатилган.

Музейда бўлган бир воқеа менда катта таассурот қолдирди. Оддий ўзбек ишчиси ўғли билан бу ерга келишган экан. Ота ўғлига доҳийнинг пальтосини кўрсатди. Ўғли бўлса диққат билан қаради-да, ҳайрон бўлиб савол ташлади:

— Ахир, Ленин жуда меҳрибон одам бўлган-ку! Нега энди унга ўқ отишган? Пальтосини ўқ тешиб кетибди-ку!

Отаси чоризм давридаги вазиятни, бойлар, чиновниклар эски тузумни сақлаб қолиш учун жон-жаҳдлари билан курашганини, бу йўлда ҳатто Ленинга суиқасд уюштирганликларини бирма-бир сўзлаб берди.

Музейда Ўзбекистоннинг ҳамма бурчакларидан келган кишиларни, чет эллик меҳмонларни кўрдим. Ҳеч ким уларни бу ерга келишга мажбур қилмаган. Доҳийга муҳаббат, доҳий ишига садоқат туйғуси уларни бу ерга олиб келган.

Ўзбекистоннинг жавоҳир водийси — Фарғонада бир неча кун бўлдим. Бу водийга жуда кўп шоирларнинг ишқи тушгани бежиз эмас экан. Қиш қиличини яланғочлаб кириб келяпти-ю, ҳаммаёқда кўм-кўк дарахтлар. Гўё табиат ҳам байрамга ясангандай. Одамлар ҳам байрам либосида. «Юбилей йили байрами қўш байрам бўладиган бўлди, — дейишди менга фарғоналиклар. — Байрам арафасида эл хирмонига ярим миллион тонна пахта тўкиб, планни бажардик».

Навқирон Фарғонадан кўҳна Марғилонга йўл олдик. Ипак комбинатида бўлдик. Корхонанинг эртакларидагидай гўзал шаҳарчасини кўрдик. Корхона партия ташкилотининг секретари Краснов ва ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи Абдуллаев ўртоқлар, янги замонавий ускуналар билан жиҳозланган цехларни кўрсатишди. Бу ерда жуда кўп иш жараёнлари автоматлаштирилган экан. Корхонада болгариялик 400 қиз ва жувон келиб, ҳунар ўрганганини айтиб беришди. Улар ўз юртларига жўнаб кетишаркан, туғишган опа-сингиллар ажралишаётганда йиғлаганидай йиғлашибди.

«Атлас» фирмасида ҳам бўлдик. Унинг маҳсулотлари ҳатто Франция, Италия сингари мамлакатларга ҳам юбориларкан.

Марғилон шаҳрининг мэри Назира Холматова, шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Мўминжон Муҳиддинов ўртоқлар билан самимий суҳбатлар ҳеч вақт ёдимдан чиқмайди. Улар шаҳарнинг ўтмиши, келажаги ҳақида шундай тўлқинланиб ҳикоя қилиб беришдики, асти қўяверасиз. Ўзбекистоннинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев ҳам шу ердан чиққанини айтиб беришди. Шаҳарда унинг номи билан аталадиган мемориал музей қурилар экан. Пионерлар саройи, замонавий шифохона қурилиб, кўпгина корхоналарнинг объектлари кенгайтириларкан. Буларни тинглаrканман, ҳаммаси амалга ошишига имоним комил бўлди. Чунки совет кишилари нимани ният қилса, албатта бажармай қўймайди.

Марғилонда ўзбек қизининг ҳайкали мени қизиқтириб қолди. Суриштириб билсам, у жасур қиз Нурхон Йўлдошевага қўйилган экан. Тўрт девор орасидаги қамоқдан чиқиб, замондошларига астойдил хизмат қилишга интилгани — актриса бўлишни орзу қилгани учун озодлик душманлари уни ўлдиришган экан. Энди ўша фанатизмдан — бидъатдан асар ҳам қолгани йўқ. Ҳеч кимнинг чеҳрасида эскилик сарқитини кўрмадим. Ҳамма янги ҳаёт оғушида.

Дастлабки кунларда шунча кўп нарсаларни кўрдимки, гўё ўзбек тупроғида анчадан бери юргандекман. Содиқ дўстлари, оғалари, биродарлари орасида бўлганида шундай ҳис туғилса керак деб ўйлайман.

ТИКЛАНГАН ҲАМКОРЛИК

ФУТБОЛ

«Пахтакор» мухлисларининг кайфияти баланд. Командамиз зўр ғайрат кўрсатиб олий лигага кўтарилди. Ҳатто мамлакат чемпионатининг кичик олтин медали ҳам қўлга киритилди. Шундай бўлса-да, пахтакорчилар мухлисларини мамнун этадиган чиройли ўйинлар кўрсатишга ҳаракат қилишяпти.

Буни ўтган кунги учрашувда ҳам кўрдик. Стадионга анча кўп томошабин тушди. Ишқибозлар футболчиларимизнинг ҳар бир ҳаракатини кузатиб, ҳужум дақиқаларини қизғин олқишлаб туришди. «Пахтакор» — «Помир» командалари учрашувининг биринчи қисми футболчиларнинг бир-бирини таъқиб қилиш билан ўтди, дейиш мумкин. Пахтакорчилар уч марта тожикистонликлар дарвозасини ишғол этиш имкониятига эга бўлдилар, меҳмонлар ҳам мудофаага зўр берганлари учунми, ҳарқалай ҳисоб очилмади.

Учрашувнинг иккинчи қисмида ҳам ўйин аксарият «Помир» дарвозаси олдида бўлди. Меҳмонлар ўз қароргоҳларини ҳимоя қилишган бўлса, мезбонлар ҳисобни очишга ниҳоятда муштоқ эканликларини кўрсата бордилар. Шундай дақиқалардан бирида ўйин бошиданоқ командасига куйгунчаклигини намойиш қилиб турган Розиқ Турғунов Карасев дарвозасини эгаллай олди. Футболчиларимиз руҳланиб кетдилар. Кетма-кет ҳужум уюштирдилар. Бироқ, ҳа деганда ҳисоб ошақолмади.

Розиқ Турғунов тўп киритганидан кейинги ўн бир минут оралиғида анчагина чиройли комбинациялар вужудга келтирилдию, бироқ булар Биродар Абдураимов билан Анатолий Лисаковский ҳамкорлигидай натижа бермади. Бу икки оғайни топишганидан бери қатор тўпларни биргаликда киритилгани футбол ишқибозларига маълум. Лисаковский қаттиқ жароҳатланиб, қатор ўйинларда майдонда кўринмади. У соғайиб, командамизнинг ҳужум ҳалқасини мустаҳкамлашга яна ҳисса қўша бошлади. Ушбу учрашувнинг 61-минутида Абдураимов — Лисаковский ҳамкорлиги тағин тикланганининг гувоҳи бўлдик. Бурчакдан туриб Абдураимов йўллаган тўпни дарвозага жуда яқин турган Лисаковский аниқ нишонга олди. Стадион аҳли бу чиройли манзара завқидан даст кўтарилди. Бир неча дақиқа бу ҳамкорлик олқишлаб турилди. Ҳисоб пахтакорчилар фойдасига 2:0.

Лекин помирчиларнинг кайфияти тушмади. Қарши ҳужумга ўтдилар. Бамайлихотир турган ҳимоячиларимизнинг хатосидан ўринли фойдаланган «Помир» командасининг капитани Ғуломҳайдаров Говоров дарвозасига тўп киритди. 72-минутдаги ана шу манзарани «Пахтакор» капитани Абдураимов ўн минут ўтгач такрорлади. Тўрт минутдан сўнг меҳмонлар ўйинчиси Кириленко киритилган тўплар нисбатини қисқартиришга муваффақ бўлди.

3:2 ҳисобида «Пахтакор» яна ғалаба қозонди. Бу учрашув олдидан стадион радиоузели қанотли хабар етказди. Тожикистонда чиқадиган «Комсомолец Таджикистана» газетасининг биринчи лиганинг энг кўп тўп киритган бомбардирига бериладиган соврини «Пахтакор»нинг шуҳратли футболчиси Б. Абдураимовга топширилажагини маълум қилди. Дарҳақиқат командамиз капитани хайрлашаётган лигасида энг кўп тўп киритди: дарвозабонларни 33 марта доғда қолдирди. Ўзбекистон—Тожикистон футболчилари учрашувидаги охирги тўпни ҳам пахтакорчилардан Абдураимов киритди. Матбуот хабарларидан ўзингизга маълумки, «Совет Ўзбекистони» газетаси «Пахтакор» командаси учун алоҳида мукофот таъсис этган. Командамизнинг мавсумни якунловчи тўпини киритган ўйинчисига бериладиган газета мукофоти кимга насиб этади? Бу совриш ҳам Абдураимовга тегадими? Сал сабр қиласиз. Газетамиз совриндорини 11 ноябрь куни Кутаиси шаҳрида бўладиган «Торпедо» — «Пахтакор» учрашуви натижаси белгилаб беради.

Биринчи лига командалари даврасида футбол мавсуми тугамоқда. Тошкентда эса ўйин давом этади: 13 ноябрь куни футбол мухлислари яна яйраб қолишади. «Пахтакор» Швеция командаси билан халқаро ўртоқлик учрашуви ўтказади.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

БИРИНЧИ УЧРАШУВ—8:1

ХОККЕЙ

Тошкент муз саройида Ўрта Осиёда ягона саналиб турган «Спартак» хоккейчилари дастлабки учрашув билан ўзларининг иккинчи мавсумларини бошладилар. Ўзбекистон хоккейининг дебоча йилида тўртинчи фахрли ўринга кўтарила олган спартакчилар мавсумга пухта ҳозирлик кўрдилар. Хоккейчиларимиз бу йил биринчи группани кўзлашяпти. Спорт шинавандаларининг севимли маскани — «Юбилей» муз саройи ҳар қачонгидан гавжумлашди. Майдонга «А» класси иккинчи лигасининг шарқий зонасидаги Орскнинг «Южний Урал» ҳамда Тошкентнинг «Спартак» командаси хоккейчилари кириб келадилар. Уларни «оқ олтин» ўлкаси хоккей мухлислари номидан республика Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети раисининг ўринбосари Е. Кульков табриклаб, галдаги чемпионат ҳам самарали бўлади, деб умид билдирди. Шундан кейин гимн садолари остида чемпионат байроғи кўтарилади.

Учрашув бошланади. Ўйин давомида олқишларга олқишлар уланиб турди. Майдон эгалари дастлабки минутлардаёқ орскликларни таҳликага солиб қўйишди. Хоккейчиларимиз меҳмонлар дарвозабони Ю. Иванов атрофида «ғужғон» ўйнаб қолишди. Оқибатда ўйинчиларимиз И. Власов билан Б. Новиковнинг аниқ ва чаққон ҳаракатидан кейин икки бор қизил чироқ ёниб, дарвоза эгалланди. Танаффусдан кейин спартакчиларнинг уч шайбасига бир жавоб олинди. Ю. Фоминнинг кетма-кет икки шайбасидан кейин, орскликлар ҳам ҳаракатга тушдилар. Уларнинг бу зарбасини дарвозабонимиз Е. Подьянов тутиб қололмади. Аммо Юфа шу ондаёқ уни ҳижолатдан қутқарди. Ҳисоб—5:1. Сўнгги 20 минутда меҳмонлар мудофаадан нари ўтишолмади. Спартакчилар В. Орчаков, А. Корнаухов ва Б. Куренноййларнинг ҳамжиҳатлиги ҳамда тезкорлиги билан ҳисоб 8:1 га етди. Шундай қилиб «Спартак» хоккейчилари янги мавсумни ғалаба билан бошлаб, дастлабки очколарни қўлга киритдилар.

Бу йил ҳам қоидага кўра, иккинчи группанинг ҳар қайси зонаси аъзолари бўлган коллективлар учрашувларни ўз майдонлари ҳамда сафарда қўш ўйинлар ўтказиш билан давом эттирадилар. «Спартак» кеча «Южний Урал» билан такрорий учрашув ўтказди. Энди тошкентликлар 13-14 ноябрда ўз майдонларида Омск шаҳрининг «Каучук» командасини қабул қиладилар.

Ҳ. НОСИРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 12.35 Янгиликлар. 12.45 — **Паролнинг ҳожати йўқ** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 14.10 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 14.40 — Телефильм. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Шахмат мактаби. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Глобус». 18.30 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.00 — Қишлоқларимиз жамоли. 19.30 — Ахборот. 19.45 — **Қирмизи олма** (адабий театр). 20.05 — Кинофильм. 20.15 — Ахборот 20.35 — Концерт. 21.20 — «Фитиль — 119» (сатирик журнал). 21.30 — «Вақт» 22.00 — Ҳур республикалар бузилмас иттифоқи. **Белоруссия ССР.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.50 — МОСКВА. 17.55 — Янгиликлар. 18.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — Концерт. 19.30 — Жаҳон ёшлари кунига бағишланган кўрсатув. 20.00 — **Афсона** (бадиий фильм). 21.30 — ТОШКЕНТ. 22.10 — **Хоккей:** «СПАРТАК» (Тошкент) — «ЮЖНИЙ УРАЛ» (Орск). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.40 — Тошкент янгиликлари. 21.00 — **Икки табассум** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/XI да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/XI да **Табассум ўғрилари.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/XI да **Севишганлар хиёбони.**

СССР Енгил саноат министрлигининг
ПАХТА ТОЗАЛАШ МИНИСТРЛИГИ МАРКАЗИЙ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ
қуйидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лабораторияларнинг катта илмий ходимлари: қуритиш, тола ажратиш, приборлар, автоматика, тола тозалаш ва луб толалари бўлими;

лабораторияларнинг кичик илмий ходимлари: йигириш ва тўқиш, экономика, механизациялаш;

лабораториялар раҳбарлари: тола ажратиш, механизациялаш, автоматика, қуритиш, луб толалари бўлими;

сектор раҳбарлари: уруғлик чигитларни экишга тайёрлаш, йигириш.

Конкурс муддати — 30 ноябргача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Шота Руставели кўчаси, 8-уй.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ НЬЮ-ЙОРК. Покистон САЕТО ҳарбий блокидан чиққанлигини эълон қилди. Покистон ҳукумати Филиппин ҳукуматига, шунингдек ушбу ҳарбий сиёсий блокнинг аъзолари бўлган бошқа мамлакатларга юборган нотасида Покистон президент Бхуттонинг сайлов олди ваъдаси ҳамда ҳукмрон Покистон халқ партиясининг сайлов программасига мувофиқ СЕАТО дан чиқади, деб таъкидланади.

СЕАТО ҳарбий блоки 1954 йилда «совуқ уруш» жарчиси, антикоммунизмнинг ашаддий тарафдори, ўша вақтда Қўшма Штатларнинг давлат секретари Жон Фостер Даллеснинг ташаббусига биноан тузилган эди. Бу блокка АҚШдан ташқари Австралия, Янги Зеландия, Покистон, Таиланд, Филиппин, Буюк Британия ва Франция аъзо бўлиб кирган эди. Аммо сўнгги йилларда Франциянинг ушбу ташкилот фаолиятида иштироки СЕАТО кенгашининг сессияларига ўз кузатувчиларини юбориш билангина чекланиб келди.

◆ БАЙРУТ. Бу ерда СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган совет фильмлари декадаси бўлиб ўтди. Пойтахтнинг энг катта томошахоналаридан бирида ўтган декада чоғида «Совет Иттифоқи элчиси», «Офицерлар», «Беғараз муҳаббат сўқмоғидан» бадиий фильмлари, шунингдек бир қанча ҳужжатли фильмлар кўрсатилди. (ТАСС).

БУТУН ДУНЁДА ЗЎР ҚИЗИҚИШ

Совет Иттифоқида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 55 йиллиги байрам қилинишини чет эл ахборот органлари батафсил ёритмоқда.

Ахборот агентликлари ва радиостанциялар байрам муносабати билан СССР ҳукумати ўтказган қабул маросимида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев нутқ сўзлаганлигини хабар қилдилар. Шу хабарларда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Совет ҳукумати социалистик мамлакатлар ҳамдўстлигини ҳар томонлама мустаҳкамлаш учун, давлатлар ва халқлар ўртасида тинч-тотув яшаш ленинча принципларининг тантанаси учун, уларнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги учун изчиллик билан курашиб, ер юзида мустаҳкам тинчлик қарор топтиришдан иборат юксак ғояларга амал қилаётганликлари таъкидланган.

Социалистик мамлакатлар Совет Иттифоқининг экономика, фан, маданиятни ривожлантиришдаги ютуқларидан далолат берувчи фактларни босиб чиқармоқда. Болгарияда чиқадиган газеталар Москвадан олиб босган мақолаларига: «Тарихий зафарлар ва буюк ғалабалар йўли», «Ленин партияси байроғи остида — коммунизм ғалабаси сари» деган сарлавҳалар қўйган.

Чет эл газеталари ва радиоси Москвадаги тантанали мажлис тўғрисида ҳамда Қизил майдондаги юбилей паради ва меҳнаткашлар намойиши ҳақида хабар қилди. Газеталар КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров докладини баён қилиб, шу докладнинг экономикани ривожлантиришда ва КПСС XXIV съезди қабул қилган тинчлик программасини амалга оширишда Совет Иттифоқи эришган катта муваффақиятлар баён этилган қисмини алоҳида уқтириб кўрсатмоқдалар.

Америка агентликлари СССРнинг фикрича Вьетнамдаги урушни тўхтатиш ва тинчлик ўрнатиш тўғрисидаги битимни иложи борича, тезроқ имзолаш лозим эканлигини таъкидлайдилар. Париждаги газеталарнинг таъкидлаб ёзишича, СССРнинг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг иқтисодий, сиёсий ва ҳарбий қудрати, барча тараққийпарвар кучларнинг мададкорлиги туфайли Вьетнам халқига қарши бошланган агрессия ва зўравонлик чиппакка чиқариб қўйилди. Ғарбий Германиядаги газеталар Совет ҳукуматининг ўз сиёсатида Европада ҳамда бутун дунёда тинчликни таъминлаш ва кескинликни юмшатиш проблемаларига муҳим аҳамият бераётганлигини уқтирадилар. (ТАСС).

ИТАЛИЯ. «Италия — СССР» жамиятининг ташаббуси билан Неапол шаҳрида ташкил этилган Совет космик-техника кўргазмаси шаҳар аҳли томонидан юксак баҳоланди. Пастдаги суратда: кўргазмага келганлар Совет космик аппаратлари билан танишмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

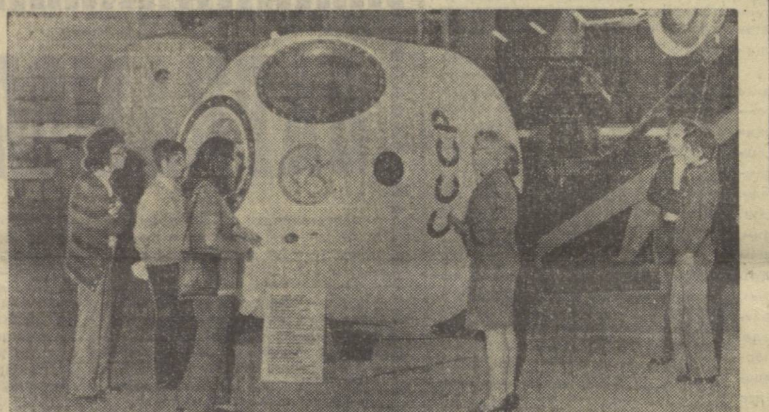

АНГЛИЯ. Минглаб квартира ижарачилари ва касаба союз аъзолари Лондондаги Трафальгар майдонига тўпланишди. Улар ҳукуматнинг квартира ҳақини ошириш тадбирларига қарши норозилик билдирмоқдалар. Суратда: Трафальгар майдонидаги митинг.

ТАСС фотохроникаси.

Р. НИКСОН ЯНА ПРЕЗИДЕНТ БЎЛИБ САЙЛАНДИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Р. Никсон тўрт йил муддатга яна Қўшма Штатларнинг президенти бўлиб сайланди.

Мамлакатнинг 39 штатида ва Колумбия (Вашингтон) федераль округида берилган овозлар ҳисоблаб чиқилгандан кейин президент Р. Никсон демократик партиядан ўз рақиби Ж. Макговернга қараганда 38 штатда анча кўп овоз олганлиги ва 538 сайловчидан 398 сайловчига эга бўлганлиги аниқланди. Бу эса сайловда ғалаба қозониш учун етарлидир. Ж. Макговерн 17 сайловчи овозини олди.

Мамлакатдаги барча сайлов округларнинг 41 процентида берилган овозлар ҳисоблаб чиқилгандан кейин Р. Никсон 21463408 овоз (63 процент), Ж. Макговерн эса 12404701 овоз (36 процент) олди.

Демократлардан президентликка номзод Ж. Макговерн расмий баёнот бериб, ўзининг мағлубиятга учраганлигини тан олди.

Сенатга ҳамда вакиллар палатасига сайлов тўғрисида тўла бўлмаган, ғайри расмий маълумотлар демократик партиянинг конгресс ҳар иккала палатасида ҳамон кўпчилик овозни сақлаб қолганлигини кўрсатади.

ГФР ҲУКУМАТИНИНГ ҚАРОРИ

БОНН. ГФР ҳукумати иккала мамлакат вакиллари томонидан олиб борилган ва 6 ноябрда Берлинда тугалланган музокаралар давомида ГДР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг асослари тўғрисида ишлаб чиқилган шартнома лойиҳасини кеча маъқуллади.

Ҳукумат шартномани ГФР номидан тасдиқлаб имзолашга тайёрлаб қўйишни федерал канцлер маҳкамасининг бош секретари Э. Барга топширди.

Ҳукуматнинг расмий вакили бош секретари К. Алерс журналистларга шу тўғрида маълум қилиб «яқин орада» шартнома имзолаш учун тайёрлаб қўйилади, деб айтди. (ТАСС).

ЮЗ ЁШДА БЎЛСА ҲАМ ТЕТИК

БУХАРЕСТ. Руминиянинг унчалик катта бўлмаган Спинешти шаҳрида истиқомат қилувчи Ион Мургу деган деҳқон юз ёшга тўлди. Унинг бу тетиклиги ҳаммани ҳайратда қолдирмоқда. И Мургу ҳозир ҳам ишлайди, кўзойнак тақмай ўқийди, касал нималигини билмайди, унинг хотираси ҳам ғоят бақувват.

Ион Мургунинг етти ўғли, 47 невараси ва 57 эвараси бор.

(ТАСС).

ГОЛДА МЕИРНИНГ ЎН ИККИ ЎҚИ

Римдаги жуда кўп кварталларнинг норасмий номлари бор. АПН бюроси ҳам «дарё» номлари билан аталувчи бир кварталда жойлашган. Чунки бу кварталдаги кўчаларнинг кўпчилиги Италиядаги катта ва кичик дарёларнинг номи билан айтилади. Масалан, қўшни квартал эса «Африка квартали» дейилади. Шу кварталдаги кўчалар «Ливия» кўчаси ва «Сомали проспекти» деб номланган. Буларнинг бир қисми Ганнибал майдонига бориб тақалади. Шу кварталнинг уйларидан бири яқинда қотиллик майдонига айланди. Ҳозир бу фожиа тўғрисида фақат Италия матбуотигина эмас, балки бошқа мамлакатларнинг газеталари ҳам кўплаб ёзмоқда.

Ана шу уйнинг йўлагида лифт эшиги олдида Ливиянинг Римдаги элчихонаси хизматчиси Абдул Воил Зубайтер ўлдириб кетилган. Воқеанинг қисқача тафсилоти бундай: Аввал унга қарата уч марта ўқ узилган. Шундан сўнг у лифт ичкарисига қочиб киришга уруна бошлаган бир пайтда яна 9 бор ўққа тутилган. Бу қотилликни амалга оширишда икки номаълум киши бамайлихотир иш тутган. Бу эса илгаридан ўйлаб қўйилган режа асосида иш олиб борилганлигидан далолат бериб турибди. Бу бинонинг чиқаверишидаги эшиги олдида номаълум кишиларнинг мотори ишлатиб қўйилган машина кутиб турган. Бу машина қалбаки Канада ҳужжатлари билан прокатга олинган экан. Шу кўчанинг ёнида яна бир шундай машина тайёр ҳолда турган. Полиция жиноятчиларни дарҳол тутиш ҳақида буйрук берди.

Агар баъзи бир газеталарнинг турли-туман уйдирмаларини ҳисобга олмаганда Зубайтер Исроилнинг яширин хизматчилари томонидан қилинган террорнинг қурбони бўлган. Марҳумнинг ҳаёт вақтидаги бутун шахсий фаолияти билан танишган ҳар қандай киши албатта юқоридаги хулосага келади. Зубайтер «Фатҳ» ташкилотининг аъзоси эди. Бундан ташқари у фаластин халқининг адолатли кураши тарафдори эди.

Мана, қаршимда «Фаластин» журналининг ўтган йили итальян тилида Римда нашр этилган сонлари турибди. Журналдаги мақолаларнинг авторлари орасида Зубайтер ҳам бор. Журналда экстремизм ғоялари қаттиқ танқид қилинган. Унда Фаластин проблемасини тинч ва адолатли йўсинда ҳал этилишига, Яқин Шарқда тинчлик ва ҳамкорлик вазиятини вужудга келтиришга даъват этилади.

Зубайтер Ғарбий Европа мамлакатларида ҳукм суриб келаётган шароитни жуда яхши тушунар эди. У «Экспрессо» ҳафталик газетасида чиққан сўнгги мақоласида шундай деб ёзган эди: «Ғарбда кейинги вақтларда арабларга қарши компания авж олиб кетди. Бу компания ўзининг қора ниятларини яшириш учун «фаластинликларга қарши террор уюштириш» билан уларни чўчитмоқдалар».

Голда Меир Ганнибал майдонидаги қотиллик юз беришидан бир неча кун аввал гўё бундан хабар бергандек, шахсий террорга ўтиш кераклиги ҳақида баёнот берган эди. Исроил бош министри ўзининг бу баёнотида фаластинликлар барча мамлакатларнинг ҳар қандай территориясида таъқиб этилаверади, уларнинг пайига тушилаверади, деб огоҳлантирган эди. Унинг бу баёнотидаги гаплар Ганнибал майдонида биринчи бўлиб амалга оширилди.

Рим ва Ватиканда вакил этилган араб мамлакатларининг элчилари бу машъум воқеадан сўнг биргаликда норозилик баёнотини топширдилар ва янги жиноятлар юз бермаслиги учун зарур чоралар кўрилишини талаб қилиб чиқдилар. Бундан ташқари уч коммунист депутат Италия парламентида юқоридаги сингари таклифларни ўртага ташлаб, ҳукуматни бундай бебошликка қарши чора кўришини талаб қилди.

Шу кунларда полиция гувоҳларни сўроқ қилмоқда, тергов ишлари олиб борилиб қотиллар изланмоқда. Ҳозирча қотиллар топилгани йўқ. Бироқ, комил ишонч билан айтиш мумкинки, Римнинг бу сокин кўчасида юз берган қотиллик ва узилган ўқлар Голда Меирнинг тўппончасидан отилган.

В. АРДАТОВСКИЙ,
АПН мухбири.
Рим.

ҲАР ТЎҒРИДА

ПОЛЬША АВИАЦИЯСИ МУЗЕЙИ

Польшанинг қадимий шаҳри Краковдаги авиация ва астронавтика музейи шаҳар аҳли ва унинг меҳмонларида катта таассурот қолдирмоқда. Музей ташкилотчилари ўн йил ичида 200 дан зиёд экспонат тўпладилар. Экспонатларнинг кўпчилиги Польша авиациясининг тараққиёт тарихини акс эттиради. Бу ерда томошабинлар биринчи поляк қирувчи самолёти — П-11-Ц нинг ягона нусхасини, 1907 йилда тайёрланган «Антуанетт» двигателини мароқ билан кўздан кечирадилар. Бу маторлар ўрнатилган самолётларда авиаторлар Европа шаҳарларининг футбол майдонларида учувчилик маҳоратини намойиш қилардилар. Краков музейи жаҳон авиацияси ва астронавтикаси тарихига оид материалларга жуда бой.

ҚУЛБОЛА ТРАНСПОРТ

Сўнгги йилнинг ўзида Бельгияда рекорд даражада велосипед сотилди. Ўтган аср транспортига бўлган қизиқишнинг боиси шундаки, Ғарбий Европанинг аҳолиси зич шаҳарларида транспортнинг ҳаракат тезлиги жуда пасайиб кетмоқда. Автомобиллар оқими йўлларни шу қадар банд қилиб қўйдики, унча узоқ бўлмаган масофага ҳам кўплаб вақт сарфлашга тўғри келмоқда. Бельгия газеталарининг ёзишига қараганда, ҳукумат бензинга қўшимча солиқ солиш имкониятларини ўрганмоқда. Қўшимча солиқдан тушган маблағ велосипедчилар учун асфальтланган йўлаклар қуришга сарфланмоқчи.

ХУШБЎЙ ДОРИ

Косметик дориворлар тайёрлашда кўпдан буён атир гул мойи ишлатилиб келинарди. Атир гул медицинада ҳам қўлланила бошлади. Қозонлиқдаги врачлар малакасини ошириш институтининг ходимлари халқ табобатининг тажрибаларидан фойдаланиб, атир гул мойининг шифобахш хусусиятларини ўрганишмоқда. Атир гул мойидан тайёрланган дори-дармонлар цирроз, нефрит, буйрак тоши ва бошқа касалликларни даволашда айниқса қимматли. Тадқиқотлар раҳбари доктор Гео Нешев ўз ҳамкасблари билан кенг кўламда тажрибалар ўтказмоқда. Болгар олимлари Москвадаги фармакология институти билан хушбўй дори тадқиқотлари бўйича ҳамкорлик қилиш учун шартнома тузишди.

ЕР ОСТИ САРОЙЛАРИ

Кубанинг Матансас шаҳрига келган ҳар бир сайёҳ Бельямар ер ости ғорларини албатта бориб кўради. Шаҳардан тўрт километр наридаги бу ғорларни кўриш учун 26 метр пастга тушиб, сумалаклар осилиб турган коридор бўйлаб 750 метр юриши керак. Шундан кейин экскурсантлар қотиб қолган ранг-баранг сумалаклар билан безанган залларга кириб борадилар. Сумалакларнинг номлари ҳам ғалати: «Каркидон боши», «Ухлаётган шер», «Гото сабори», «Саби полизи». Ер ости саройларидан бирида унча чуқур бўлмаган кўл ҳам бор. «Халқаро ҳаммом» номини олган бу кўлда туристлар мазза қилиб чўмилишади.

Бельямар ғорларининг топилганига юз йилдан ошган бўлсада, улар ҳали тўла ўрганилганича йўқ. Яқинда бу ерда яна бир неча галерея ва заллар борлиги аниқланди.

ҚЎШИҚЧИ ШУҲРАТИ

Шу пайтларгача япониялик эстрада қўшиқчиси 25 яшар Осами Семийосини унча яхши танишмасди. Ниҳоят у шуҳрат қозонди. Осами яқинда ўзига хос рекорд қўйди: у икки кеча-ю, икки кундуз, аниқроғи 48 соату 21 минут тинмасдан қўшиқ айтди. Махсус жюри унга бардошлилиги учун «Ғолиб» деган фахрий унвон беришга қарор қилди. (АПН).

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Ўзбекистон областларида ҳавонинг кам булутли келиши, ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида ҳам деярли ёғингарчилик бўлмайди. Жануби-шарқдан секундига 5-10 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат 10-15, жанубий районларда 17 даражага етади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради. Ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 3-7 метр тезликда беқарор шамол эсади. Ҳарорат кечаси 0 атрофида, кундузи 13-15 даража бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппарати ва Ишлар бошқармасининг партбюро ва маҳаллий комитетлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети транспорт ва алоқа бўлими мудирининг ўринбосари В. Н. Хачатурьянга онаси

Шушаник Сергеевна ХАЧАТУРЬЯНнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аппарати ва Ишлар бошқармасининг партбюро ва маҳаллий комитетлари Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг масъул ходими Д. И. Икромовага отаси

Искандар ИКРОМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг коллегияси, партия ва касаба союз ташкилотлари Шоличилик илмий-текшириш институтининг директори Х. У. Ўрмоновага онаси

Руқияхон УРМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Шоличилик илмий-текшириш институтининг коллективи институт директори Х. У. Ўрмоновага онаси

Руқияхон УРМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг ректорати, парткоми ва юридик факультетининг коллективлари факультет давлат ва ҳуқуқ назарияси кафедрасининг профессори Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган юрист

Матвей Давидович ЛУЦКИЙнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб марҳумнинг оиласига ва қариндош-уруғларига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг коллективи республика радиосининг Сирдарё область мухбири У. Каримовга отаси

Карим ҲУДОЙБЕРГАНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР: эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б.—264. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 03797